БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 38 (18.814). ● Душанба, 13 февраль 1984 йил ● Баҳоси 3 тийин.

ЮРИЙ ВЛАДИМИРОВИЧ АНДРОПОВ КОММУНИСТЛАРНИНГ, БАРЧА СОВЕТ КИШИЛАРИНИНГ ХОТИРАСИДА МАРКС-ЭНГЕЛЬС- ЛЕНИН ТАЪЛИМОТИГА АСТОЙДИЛ САДОҚАТЛИ, ПРИНЦИПИАЛ ВА КАМТАРИН, МЕҲНАТ АҲЛИГА МЕҲРИБОН, УЛАРНИНГ ТАЛАБ ВА ЭҲТИЁЖЛАРИГА СЕЗГИР, ҲАММА НАРСАНИ СОЦИАЛИСТИК ВАТАН МАНФААТЛАРИГА БЎЙСУНДИРИШГА МАҲОРАТЛИ ИНСОН БЎЛИБ АБАДИЙ САҚЛАНИБ ҚОЛАДИ.

(КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатидан).

Юрий Владимирович АНДРОПОВ

МОСКВА Ю. В. АНДРОПОВ БИЛАН ВИДОЛАШМОҚДА

Москва чуқур мотамда. Майдонларда ва кўчаларда мотам ленталари қизил байроқлар қуйи эгилган. Москваликлар Юрий Владимирович Андропов билан видолашмоқдалар.

12 февраль куни эрта тонгдан пойтахтнинг ҳамма районларидан чиққан кишиларнинг кети узилмас колонналари марҳумнинг жасади солинган тобут қўйилган Союзлар уйининг Колонна залига кела бошлади.

Завод ва фабрикаларнинг ишчи ва хизматчилари, муассасалар ҳамда илмий-тадқиқот институтларининг ходимлари, фан ва маданият арбоблари, ҳарбий хизматчилар, дала ва фермаларнинг меҳнатчилари, ўқувчи ёшлар чуқур қайғу билан ўтмоқдалар. Улар партия билан халқнинг бирлигини янада мустаҳкамлашга, ривожланган социализм жамиятини такомиллаштиришга, халқ фаровонлигини оширишга, Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшган инсонга чуқур ҳурмат бажо этадилар.

Шу куни Красная Пресня районининг меҳнаткашлари Колонна залидан биринчи бўлиб ўтадилар. Бу район ўзининг революцион ва меҳнат анъаналари билан шуҳрат қозонган. Красная Пресня Ленин типидаги раҳбар, оташин ватанпарвар, тинчлик ва коммунизм учун толмас курашчи инсон хотирасини эъзозлайди.

— Қайғу-аламимизни ифодалаш учун сўз топиш қийин, — дейди «Трехгорная мануфактура» комбинатининг ремонтчи слесари Г. П. Козлов. — Юрий Владимирович Андроповнинг ҳаёти — партия ва халқ манфаатларига, улуғ Ленин ишига садоқат билан хизмат қилиш намунасидир. Партиянинг иродаси билан Ю. В. Андропов меҳнат қилган ҳамма лавозимларда у ўзининг бутун кучи, билимини, жуда катта ҳаётий тажрибасини партия сиёсатини амалга оширишга, Ленин ғояларининг тантанаси учун курашга бағишлади. Биз КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатини якдиллик билан қўллаб-қувватлаймиз. Бу ҳужжатда бизнинг фикри-зикримиз ва орзу-умидларимиз ифодаланган. Партия билан халқнинг бирлиги куч-қудратимизнинг манбаи бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва келажакда ҳам шундай бўлиб қолади.

... Тобут қўйилган супача ёнида, Колонна залининг деворлари остида, Союзлар уйининг фойесида юзлаб гулчамбарлар турибди. Улар орасида Ставрополь ўлкаси, Шимолий Осетия АССР, Карелия АССР, Ярославль области коммунистлари ва меҳнаткашлари номидан келтирилган гулчамбарлар бор. Юрий Владимирович Андроповнинг илк ҳаёт йўли шу жойлар билан боғлиқ бўлганлиги учун бу жойлардаги коммунистлар билан меҳнаткашлар уни яхши биладилар.

Одамлар оқимининг кети кўринмайди. Колонна залига турли авлод ва тақдир кишилари, турли хил касб намояндалари бирин-кетин кириб келадилар. Юрий Владимирович Андроповнинг хотираси уларнинг ҳар бири учун азиздир.

— Ю. В. Андропов ўзининг бутун умрини совет халқига, улуғ коммунизм ишига тўла-тўкис бағишлади, — дейди Лихачев номидаги заводнинг цех бошлиғи Н. И. Биков. — Барча совет кишилари каби москваликлар ҳам партиянинг КПСС XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумлари қарорларини изчиллик билан амалга оширишга қаратилган қатъий йўлини Юрий Владимировичнинг тинимсиз фаолияти билан боғлиқ деб биладилар. У халқ манфаатларини жуда яхши билар ва тушунар эди. Бизнинг севикли Ватан равнақи йўлидаги фидокорона меҳнатимиз Ю. В. Андропов хотирасини энг яхши тарзда эслаш бўлади.

— Ю. В. Андропов совет фанини ривожлантиришга доимо эътибор бериб келди, — деди СССР Давлат стандарти Бутуниттифоқ стандартлаштириш илмий-тадқиқот институтининг ходими, биология фанлари кандидати В. С. Лекарев. — У партия билан Совет давлатининг етук социализмни такомиллаштириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш йўлини ишлаб чиқишда буюк роль ўйнади.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони композитор Т. Н. Хренников ўз фикрларини ўртоқлашади.

— Энди Юрий Владимирович орамиздан кетган бир пайтда, — деди у, — у қисқа вақт ичида мамлакат учун, халқ учун нақадар кўп иш қилишга улгурганини, айниқса равшан ҳис этасан, киши. Интизомни мустаҳкамлаш йўли меҳнаткашларнинг манфаатлари ва эҳтиёжлари тўғрисидаги ғамхўрлик билан бирга қўшиб олиб борилди. Биз, санъат арбоблари Юрий Владимировичнинг бизга, бизнинг ишимизга катта эътибор берганини ҳамиша сезиб турдик. Бизнинг вазифамиз бундан буён ҳам коммунизм бинокори бўлмиш совет кишисини мадҳ этувчи асарлар яратишдан иборат.

...Мотам куйлари таралади. Фахрий қоровул ҳар уч минутда алмашиниб туради. СССР Олий Советининг депутатлари, иттифоқдош республикалар Олий Советларининг депутатлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, ишлаб чиқариш илғорлари, космонавтлар, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари тобут ёнидаги вахтада турадилар.

Ю. В. Андропов КПСС билан Совет давлати ташқи сиёсатининг изчил тинчликсевар йўлини рўёбга чиқаришга кўп куч сарфлади.

— Тинчлик — улуғвор режаларимизни бажариш учун энг асосий шартдир, — дейди геолог Г. М. Хабалов. — Юрий Владимирович Андропов ўз Баёнотларида ва бошқа чиқишларида партиянинг ялпи тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган энг муҳим амалий ташаббусларини баён этди ва шу ташаббусларни актив ҳимоя қилди.

Москва области дала ва фермаларининг меҳнатчилари залга кириб келадилар. Улар орасида механизаторлар, сут соғувчилар, чорвадорлар, деҳқонлар — СССРнинг Озиқ-овқат программасини бевосита амалга ошираётган кишилар бор. Ю. В. Андропов шу программани рўёбга чиқариш учун кўп иш қилди.

Совет Қуролли Кучларининг жангчилари мотамона сукут сақлаб ўтадилар. Колонналарда солдатлар, учувчилар, денгизчилар, билим юртларининг курсантлари, академияларнинг тингловчилари ва муаллимлари бор.

— Ю. В. Андропов СССР Мудофаа Кенгашига бошчилик қилар экан, — дейди М. В. Фрунзе номидаги ҳарбий академиянинг катта муаллими полковник Е. П. Миленин, — СССР Қуролли Кучларини ривожлантириш ҳақида доимо ғамхўрлик қилди. Биз ваъда бериб айтамизки, совет жангчилари Ватанимизнинг мудофаа қудратини ҳамиша лозим бўлган даражада сақлаб турадилар.

Москва ва Бутун Русь патриархи Пимен ва рус православие черкови олий руҳонийларининг бошқа намояндалари Ю. В. Андроповнинг порлоқ хотирасига ҳурмат бажо этдилар.

Партия Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига, оммавий ахборот воситаларининг редакцияларига шу кунларда келаётган кўпдан кўп телеграмма ва хатларда совет кишилари чуқур қайғу изҳор этиш билан бирга Ватаннинг ютуқларини фидокорона меҳнат билан кўпайтиришларини билдирмоқдалар.

«Мамлакатимиз улуғ фарзандининг ҳаёти ва фаолияти мен, ишлаб чиқариш илғори учун партия, халқ ишига садоқат билан хизмат қилиш намунаси бўлди, — деб ёзади Магадан областидан Октябрь Революцияси ордени кавалери Надежда Еттнеут. — Барча совет кишилари каби мен ҳам мамлакатимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш учун куч-қувватимни аямайман, бутун билимим ва тажрибамни партия билан ҳукуматнинг қарорларини турмушга татбиқ этиш учун, планлар ва социалистик мажбуриятларни бажариш учун сарфлайман».

Одессалик Даниленколар оиласи шундай телеграмма йўллаган: «Улуғ ленинчи Юрий Владимирович Андроповнинг вафот этганини эшитиб бутун оиламиз астойдил қайғурди. Барча совет халқи каби биз ҳам бутун Ер юзида тинчлик учун курашган инсоннинг порлоқ сиймосини дилимизда сақлаймиз».

...Москванинг меҳнат аҳли Юрий Владимирович Андропов билан ярим тунгача видолашди. Коммунистик партия, давлатимиз, ҳар бир совет кишиси мотам тутмоқда. Шу қайғули кунларда Совет Иттифоқи коммунистлари, барча меҳнаткашлари партиянинг ленинчи Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси теварагида янада маҳкамроқ жипслашмоқдалар. Коммунистик партия билан совет халқининг бузилмас бирлиги — жамиятимиз кучи ва қудратининг манбаидир.

(ТАСС).

Москва Юрий Владимирович Андропов билан видолашмоқда.
В. ЕГОРОВ ва В. МАСТЮКОВ телефотоси. (ТАСС—ЎзТАГ).

ХАЛҚҚА БАҒИШЛАНГАН ҲАЁТ

Коммунистик партия билан совет халқи оғир жудоликка учради. КПСС ва Совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби Юрий Владимирович Андропов вафот этди. Мамлакатнинг ҳамма томонларида ўтказилаётган мотам митингларида меҳнаткашлар социалистик Ватаннинг оташин ватанпарвари, тинчлик ва коммунизм учун толмас курашчи хотирасини чуқур ҳурмат билан эъзозламоқдалар.

Митингларнинг қатнашчилари барча совет кишилари ленинчи Коммунистик партия теварагида ўз сафларини яна ҳам маҳкамроқ жипслаштиришларини, ўзларининг синфий онглилигини ва уюшқоқлигини, юксак коллективчилик фазилатларини янги куч билан намоён этишларини, улуғ социалистик Ватаннинг янада равнақ топишини фидокорона меҳнат билан таъминлашларини билдирмоқдалар.

Серго Орджоникидзе номли Москва «Станоксозлик заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси. Бош корхонанинг 17-йиғув цехи мотам либосида. Машҳур ишчилар коллективининг вакиллари шу цехга йиғилдилар.

СССР Давлат мукофоти лауреати токарь Е. Копьевга сўз берилади.

— Ленин партияси билан Совет давлатининг атоқли арбоби, тинчлик ва коммунизм учун толмас курашчи Юрий Владимирович Андроповнинг юраги уришдан тўхтаганлигини англаш оғир, — дейди у. — У ўз ҳаёти ва фаолиятини ишчилар синфи, бутун халқ манфаатларига садоқат билан хизмат қилишга батамом бағишлади. Мана шундай тўла фидокорликда, Ленин ишига, коммунизм идеалларига чексиз содиқликда унинг орзуни конкрет амалий вазифаларни ҳал этиш билан қўшиб олиб бора олган Ленин мактаби раҳбарига хос фазилатлари ёрқин намоён бўлди.

Пойтахт станоксозлари Ю. В. Андропов билан бултур январь ойида заводда бўлиб ўтган учрашувларини яхши эслайдилар, деди нотиқ. Партия ва давлат раҳбари завод асосий цехларининг иши ва маҳсулоти билан танишди, ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар билан суҳбатлашди. Ана шу суҳбатлар чоғида ва меҳнаткашларнинг вакиллари билан ўтказилган якунловчи учрашувда корхонани ишлаб чиқариш ва социал жиҳатдан янада ривожлантириш масалалари, партия ташкилоти билан барча меҳнаткашлар олдида турган вазифалар муҳокама қилинди.

Заводдагилар Ю. В. Андроповнинг ана шу суҳбатлар вақтида берган конкрет маслаҳатлари ва тавсияларини ҳаракат учун қўлланма, деб қабул қилдилар. Коллектив берган ваъдасига шараф билан амал қилмоқда: у беш йиллик учинчи йили топшириғини муддатидан илгари адо этди, шу йил учун муқобил план қабул қилди. Мазкур планда меҳнат унумдорлигини пландан ташқари 1,6 процент оширишга ва маҳсулот таннархини қўшимча равишда 0,75 процент арзонлаштиришга эришиш кўзда тутилган. Станоксозлар ишлаб чиқаришни тобора кўпроқ интенсивлаш, бошқарувни такомиллаштириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш йўлларини сабот билан изламоқдалар.

Мана шу умумхалқ мусибати кунларида, деб таъкидлашди шлифовкачилар бригадири, СССР Давлат мукофоти лауреати В. Степина, 11-цех катта мастери В. Емельянов, 17-йиғув цехининг бошлиғи К. Мешчанкин, совет кишилари Коммунистик партия теварагида яна ҳам маҳкамроқ жипслашмоқдалар. Фидокорона меҳнат билан Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашни ўзларининг энг муҳим бурчи деб ҳисобламоқдалар.

Москвадаги «Серп и Молот» металлургия заводи навли прокат цехининг қизил бурчагида Ю. В, Андроповнинг мотам ҳошиясидаги портрети, унинг олдида эса янги очилган гуллар турибди. Корхона турли бўлинмаларининг вакиллари Ленин партияси билан Совет давлати атоқли арбобининг хотирасини ҳурмат билан эсга олиш учун бу ерга келдилар.

—Москва меҳнаткашлари оғир жудоликдан бутун совет халқи билан бирга мотам тутмоқдалар, — деди навли прокат цехининг вальцовкачиси III ва II даража Шуҳрат орденларининг кавалери А. Малишев. — Ҳаёти ва фидокорона меҳнати коммунистик ғоялар тантанаси учун курашга бағишланган инсон энди орамизда йўқлигини англаш аламлидир. Биз, ишчилар, Юрий Владимирович Андроповга самимий меҳр-муҳаббат ва ҳурматимизни изҳор этиб келдик. Коммунист ҳаётдан кўз юмди. Аммо у ўзини батамом бағишлаган иш давом эттирилмоқда. Барча совет кишилари КПССнинг ленинча йўлини якдиллик билан қўллаб-қувватлаётганликларини билдирмоқдалар. Мана шу қайғули кунларда ҳам биз жонажон партия теварагига яна ҳам маҳкамроқ жипслашамиз, собитқадам меҳнат билан халқ хўжалик планлари ва социалистик мажбуриятлар бажарилишини, улуғ Ватаннинг янада равнақ топишини таъминлаймиз.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони мастер Б. Чуканов, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони пўлат қуювчи В. Клюев ва бошқа нотиқлар таъкидлаб ўтишганидек, ўзларининг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналарига содиқ бўлган Москва металлурглари партиянинг меҳнат унумдорлигини ўстириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, уюшқоқлик ва интизомни мустаҳкамлаш борасидаги топшириқларини амалга ошириш учун бутун кучларини сарфлайдилар.

Ленинград шаҳри ва областининг меҳнаткашлари КПСС билан Совет давлатининг атоқли арбоби, социалистик Ватаннинг оташин ватанпарвари Ю. В. Андропов вафот этганлиги сабабли барча совет кишилари билан бирга ғоят қайғурмоқдалар.

— Юрий Владимирович совет кишиларининг бахт-саодати ва фаровонлиги йўлидаги самарали фаолияти билан, тинчлик учун, термоядро уруши хавфини тугатиш учун олиб борган тинимсиз кураши билан халқнинг ғоят чуқур иззат-ҳурмати ва меҳр-муҳаббатига сазовор бўлди, — деди «Киров заводи» бирлашмаси меҳнаткашлари митингида йиғувчи слесарлар бригадири Социалистик Меҳнат Қаҳрамони И. Захаров. — Юрий Владимировичнинг Ватанни янада равнақ топтириш тўғрисидаги ғамхўрлик билан тўлиб-тошган ўй-фикрлари ва ишлари биз, ишчиларга тушунарли ва яқин эди. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан уюшқоқлик ва тартибни мустаҳкамлаймиз, яна ҳам самаралироқ ишлаймиз, бутун кучимиз, тажрибамиз, билим ва маҳоратимизни КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини амалга оширишга бағишлаймиз.

Митингда сўзга чиққан корхона бош инженерининг ўринбосари А. Ченцов, комсомол комитети секретарининг ўринбосари А. Котова, бирлашма бош директори Б. Муранов Юрий Владимирович Андропов меҳнат аҳлининг эҳтиёжларини яхши билган принципиал ва камтар инсон сифатида коммунистлар, барча совет кишиларининг хотирасида ҳамиша сақланиб қолажаги тўғрисида гапирдилар. «Киров заводи» бирлашмасининг коллективи, деб таъкидланди нутқларда, шу йил ва беш йиллик топшириқларини бажариш учун, Юрий Владимирович Андропов ҳаётини бағишлаган ва курашган буюк мақсадларни амалга ошириш учун сабот билан курашаверади.

(Давоми иккинчи бетда).

ҲАМИША ПАРТИЯ БИЛАН БИРГА

Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқлари чуқур қайғуда. Оғир жудолик — Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби, социалистик Ватаннинг оташин ватанпарвари, тинчлик ва коммунизм учун толмас курашчи Юрий Владимирович Андроповнинг вафоти муносабати билан республикада мотам митинглари давом этмоқда.

Республика саноат корхоналари ва қурилишларининг, ташкилотлари ва муассасаларининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси теварагида яна ҳам маҳкамроқ жипслашишга азму қарор берганликларини изҳор этмоқдалар. Улар партия раҳбарлигида унинг ленинча йўлига, КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари белгилаган йўлга муттасил амал қилишга тайёр эканликларини билдирмоқдалар.

* * *

Станоклар узра мотам байроқлари қуйи эгилган, Юрий Владимирович Андроповнинг портрети қора лента билан ўраб қўйилган. «Ташкенткабель» заводи каротаж кабеллар цехининг жуда катта корпуси одамлар билан лиқ тўлган — заводнинг барча ишчилари бу ерга митингга келишган.

— Мамлакатимиз, бутун совет халқи қайғули кунларни бошдан кечирмоқда — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Юрий Владимирович Андропов ҳаётдан кўз юмди,— деди митингда сўзга чиққан ишчи Ю. Сиваченко. — Унинг бутун ҳаёти — Ватанга, Ленин ишига, партия ишига астойдил хизмат қилиш намунасидир. Юрий Владимирович Маркс — Энгельс — Ленин таълимотига чексиз содиқ, принципиал ва камтар, меҳнат аҳлига яқин, уларнинг эҳтиёжлари ва ташвишларига сезгир инсон сифатида коммунистларнинг, барча кишиларнинг хотирасида ҳамиша сақланиб қолади.

Бригадир С. Муҳамадхўжаев, цех бошлиғи Л. Дергачев, митингнинг бошқа қатнашчилари Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетига бошчилик қилган вақтида партия XXVI съезд йўлига амал қилиб, мамлакат иқтисодий ва социал тараққиётининг барча йўналишларида дадил олға силжишини таъминлаганлиги тўғрисида гапирдилар.

«Ташкенткабель» коммунистлари, барча ишчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан КПСС, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида ўз сафларини янада маҳкамроқ жипслаштиришга, шу йилги ва умуман беш йилликнинг план топшириқлари ҳамда мажбуриятлари сўзсиз бажарилишини таъминлашга, зарбдор меҳнат билан Ватан қудратини мустаҳкамлашга азму қарор берганликларини якдиллик билан изҳор этдилар.

* * *

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли Тошкент тикувчилик бирлашмасида бўлиб ўтган мотам митингида бош фабриканинг юзлаб ишчилари, инженерлари, мастерлари, ҳамма бўлимларнинг вакиллари иштирок этдилар.

— Юрий Владимирович Андропов ўзининг бутун кучи ва билимини, жуда катта ҳаёт тажрибасини коммунизм ғояларининг тантанаси учун, бинобарин эса халқлар фаровонлиги, бутун инсониятнинг бахт-саодати учун курашга бағишлади, — деди мастер З. Сулаймонова. — Шу боисдан ҳам бу атоқли раҳбарнинг, тинчлик учун матонатли курашчининг вафоти миллион-миллион кишилар учун оғир жудолик бўлди.

(Давоми иккинчи бетда).

Хотираси дилимизда яшайди

Қадрли Юрий Владимирович Андропов орамизда йўқ. Лекин унинг бутун ҳаёти Коммунистик партияга, марксизм-ленинизм ғояларига чексиз садоқатнинг ёрқин намунаси бўлиб хизмат қилаверади.

Партиямиз қаерга юбормасин, Ю. В. Андропов ташкилотчилик маҳоратини, Ленин типидаги раҳбарлик талантини, чинакам большевистик қатъият ва битмас-туганмас куч-ғайратини намоён қилиб ишлади. Бу умумхалқ мотами чоғида биз Ленин партияси Марказий Комитети теварагига янада маҳкамроқ жипслашамиз ва шуни маълум қиламизки, бизнинг КПСС XXVI съезди ва партия Марказий Комитети декабрь Пленуми тарихий қарорларини амалга ошириш соҳасидаги фидокорона меҳнатимиз Ю. В. Андропов тўғрисидаги унутилмас хотира бўлиб қолади.

Юрий Владимирович совет кишилари билан учрашувлар чоғида, партия анжуманларида сўзлаган нутқларида ҳаммамизни яхшироқ, унумлироқ меҳнат қилишга, зарбдор ишларимиз билан социалистик Ватанимизнинг қудратини яна ҳам мустаҳкамлашга даъват этар эди. Шу кунларда Юрий Владимирович Андропов хотирасига меҳнат вахтасида туриб звеномиз аъзолари ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йили план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашмоқдалар.

Э. АЛИЕВ.
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Совети депутати Ғалаба районидаги Ўзбекистон ССР 5 йиллиги номли тажриба хўжалигининг пахтачилик звеноси бошлиғи.

Юрий Владимирович АНДРОПОВ

Союзлар уйининг Колонна залида. ТАСС—ЎзТАГ телефотоси.

ХАЛҚҚА БАҒИШЛАНГАН ҲАЁТ

(Боши биринчи бетда).

«Пластполимер», «Ленинград металлургия заводи» бирлашмаларида, А. А. Жданов номли университетда, «Пашский» совхозида, бошқа коллективларда ҳам кўп кишилик митинглар бўлиб ўтди.

Ю. В. Андроповнинг вафоти Карелия меҳнаткашларини ғоят чуқур қайғуга солди. Петрозаводск ТЭЦида бўлиб ўтган мотам митингида смена бошлиғи И. Басов, катта машинист А. Савин, Октябрь район партия комитетининг секретари Ю. Пономарев, машинист С. Крикунов ҳозирги замоннинг атоқли сиёсат ва давлат арбоби, Ленин типидаги раҳбар, партия билан халқнинг содиқ фарзанди ҳаётдан кўз юмганлигини айтдилар.

Сўзга чиққан кишилар Юрий Владимирович Улуғ Ватан уруши йилларида биргаликда олиб борилган жанговар ишлар орқали ҳамда халқ хўжалигини тиклаш давридаги меҳнат фронтида шимолликларга яхши маълум бўлганлигини қайд этиб ўтдилар. Мамлакат Шимоли-Ғарбида партизан ҳаракатининг раҳбарларидан бири бўлган Юрий Владимирович суронли синов йилларида зўр ташкилотчилик қобилиятини, мардлик ва матонатни, душманлар устидан ғалабага бўлган қатъий иродани намойиш қилди.

Юрий Владимировичга ҳамиша шахсий камтарлик ҳамда ўзига ва бошқаларга нисбатан юксак талабчанлик, одамларнинг эҳтиёж ва талабларига эътибор ва сезгирлик билан муносабатда бўлиш фазилатлари хос бўлиб, уни халқнинг меҳр-муҳаббати ва ҳурматига сазовор этди.

Карелия меҳнаткашлари коммунистлар ленинчи партияси теварагига яна ҳам маҳкамроқ жипслашадилар, фидокорона меҳнатлари билан Ватан қудратини мустаҳкамлайдилар, дейишди «Карелстройтранс» бирлашмаси, Кондопож ва Сегежа целлюлоза-қоғоз комбинатларининг коллективларида, автоном республиканинг бошқа кўпгина корхоналарида бўлиб ўтган митингларнинг қатнашчилари.

— Совет кишилари одамлар тинчлиги ва бахт-саодати йўлидаги толмас курашчи Юрий Владимирович Андроповни, унинг бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга, ядро ҳалокатининг олдини олишга қаратилган фаолиятини ҳамиша ёдда тутадилар, — деди Владивосток денгиз савдо порти партия комитетининг аъзоси Т. Гук. — Бизнинг Ватан бахт-саодати йўлидаги зарбдор меҳнатимиз Юрий Владимирович тўғрисидаги энг яхши хотира бўлади.

Докер-механизаторлар комсомол-ёшлар бригадасининг комсорги К. Мартьянов, уруш ва меҳнат ветерани Б. Гервазюк ва бошқалар жонажон партияга, унинг ленинчи Марказий Комитетига бузилмас садоқат тўғрисида. Совет давлати тинчликсевар ташқи сиёсий йўлини қизғин қўллаб-қувватлаётганликлари ҳақида гапирдилар.

Приморьенинг сузувчи балиқ заводларида, корхоналари, ўқув юртларида ҳам мотам митинглари бўлиб ўтди.

Смоленск областидаги «Дугино» наслчилик заводининг ходимлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андропов хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар. Бу ерда мотам митинги бўлиб ўтди.

— Партия ва халқимиз катта жудоликка учради — Коммунистик партия ва Совет давлатининг атоқли арбоби, коммунизм идеаллари учун тинчлик учун матонатли курашчи Ю. В. Андропов ҳаётдан кўз юмди, — деди тракторчи В. Григорьев. — Юрий Владимирович КПСС Марказий Комитетига қисқа муддат бошчилик қилди, лекин партия шу муддат ичида мамлакат экономикаси ва мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш учун кўп ишлар қилди.

Митингда сўзга чиққан наслчилик заводининг директори А. Белашкин, мактаб директори А. Трофимов, партия комитетининг секретари В. Пегушев Ю. В. Андропов хотирасини ҳурмат билан эслаб, партиянинг ички ва ташқи сиёсатини батамом қўллаб-қувватлаётганликлари тўғрисида гапирдилар, зарбдор меҳнат билан Ватан қудратини мустаҳкамлашга даъват этдилар.

— Партиямиз ва бутун совет халқи оғир жудоликка учради, — деди мотам митингида «Южно-Сахалинская» шахтаси партия комитетининг секретари Ю. Бимашев, — Буюк Ленин ишининг содиқ давомчиси, атоқли давлат арбоби, бутун дунёда тинчлик учун толмас курашчи Юрий Владимирович Андропов ҳаётдан кўз юмди.

У партия ва давлат раҳбари юксак лавозимларида туриб экономикамизни янада ривожлантириш, совет халқи фаровонлигини яхшилаш ишига салмоқли ҳисса қўшди. Қайғу-аламимиз катта бўлса-да, жонажон Коммунистик партия теварагида янада маҳкамроқ жипслашамиз, мўлжалланган режаларни шараф билан адо этамиз.

Улан-Уде локомотив вагонремонт заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари Ю. В. Андроповнинг хотирасига бағишланган митингга келдилар.

Механика цехининг слесари А. Балданов ҳамкор ўртоқларини жонажон Коммунистик партия теварагида янада қаттиқроқ жипслашишга, меҳнат интизоми ва жамоат интизомини янада баланд кўтаришга, ҳалол ва виждонан меҳнат қилиб, халқ хўжалик планлари ва социалистик мажбуриятлар сўзсиз бажарилишини таъминлашга, совет Ватанининг янада равнақ топишига салмоқли ҳисса қўшишга даъват этди.

Митингда сўзга чиққан кран юргизувчилар бригадири И. Бузина, ишчи М. Сордонова, слесарь К. Ликинчук, КПСС Бурятия область комитетининг биринчи секретари А. Беляков меҳнат коллективлари совет Ватанимиз янада гўзал бўлмоғи учун яхшироқ, унумлироқ, ҳамма куч-қувватларини сарфлаб ишлашга аҳд этганликлари тўғрисида гапирдилар.

Украинадаги кекса олий мактаблардан бири — Иван Франко номидаги Ленин орденли Львов давлат университетининг студентлари ва муаллимлари қайғу-алам билан сукут сақлаб мотам митингига келдилар.

— Совет ёшлари учун Юрий Владимирович Андроповнинг ҳаёт йўли ҳамиша партия ва халқ манфаатларига фидокорона хизмат қилиш ёрқин тимсоли бўлиб қолади, — деди студент қиз А. Сладик. — Ленин типидаги раҳбар Ю. В. Андропов ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашга катта эътибор берди, совет жамияти ҳаётида комсомолнинг ролини ошириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилди.

Митингда сўзга чиққан Львов область партия комитетининг биринчи секретари В. Добрик, университет ректори В. Чугуев, 1924 йилдан бери КПСС аъзоси доцент И. Лучицкий ва бошқалар Ю. В. Андроповнинг порлоқ хотирасини ҳурмат билан эслаб, коммунистлар, барча совет халқининг Ленин партиясига астойдил садоқати тўғрисида, унинг ички ва ташқи сиёсатини тўла-тўкис қўллаб-қувватлаётганликлари тўғрисида гапирдилар.

Тбилисидаги «Центролит» заводи барча хизматлари ва бўлинмаларининг вакиллари мотам митингига йиғилди.

— Юрий Владимирович Андропов вафот этганлиги тўғрисидаги қайғули хабар қалбларимизни ўртаб юборди, — деди стерженчилар бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати Г. Куртанидзе. — Биз барча совет халқи учун шу оғир дамларда жонажон Коммунистик партия теварагида янада қаттиқроқ жипслашишимиз, партия режаларини амалга ошириш йўлида янада кўпроқ куч-ғайрат сарфлашимиз керак.

Митингда сўзга чиққан металл қуювчи Т. Гамжашвили, партия ветерани В. Бединешвили ва бошқалар коммунизм идеаллари учун матонатли курашчи порлоқ хотирасини эслаб, Ю. В. Андроповнинг кўп қиррали фаолияти тўғрисида гапирдилар ва у партиянинг иқтисодий, социал-сиёсий стратегиясини ишлаб чиқиш ва халқ фаровонлигини юксалтириш йўлини амалга оширишда катта роль ўйнаганлигини айтдилар. Юрий Владимировичнинг партиямиз ташқи сиёсатини — кескинликни юмшатиш ва тинчлик, тенг ҳуқуқли ҳамкорлик сиёсатини муттасил ўтказишдаги хизматлари таъкидланди.

Мотам митингининг қатнашчилари бир дақиқа сукут сақлаб, Ю. В. Андропов хотирасини ҳурмат билан эсладилар.

Боку кондиционерлар заводининг ишчилари ва хизматчилари Коммунистик партия ва Совет давлатининг атоқли арбоби, коммунизм идеаллари учун, тинчлик учун матонатли курашчи Ю. В. Андропов хотирасини ҳурмат билан эслагани корхона бош ишлаб чиқариш корпусидаги митингга келдилар.

— Ҳаёти ва фаолияти партиянинг буюк ишига, халқнинг бахт-саодати учун курашга тамомила бахшида этилган инсон — Юрий Владимирович сиймоси хотирамизда доимо қолади, — деди қолиплаш цехининг пайвандчиси Н. Жабборов. — Юрий Владимирович меҳнат таржимаи ҳолини ишчиликдан бошлаб, меҳнат аҳлига ҳамиша яқин эди. Социалистик Ватан фаровонлиги йўлида зарбдор меҳнат қилиш унинг тўғрисида энг яхши хотира бўлиб қолишини биз, Советлар мамлакатининг ишчилари яхши англаймиз. Шу мотам кунларида заводимизнинг коллективи Ватанимиз янада кучли ва гўзалроқ бўлиши, унинг иқтисодий ва мудофаа қудрати муттасил мустаҳкамланиб бориши учун ўзининг ватанпарварлик бурчини икки баравар ғайрат билан бажаради, деб жонажон партияга ваъда беради.

Кишинев тракторсозлик заводи меҳнаткашларининг мотам митингида Коммунистик партия ва Совет давлатининг атоқли арбоби Ю. В. Андропов вафоти муносабати билан чуқур қайғу сўзлари янгради.

— Оғир жудоликка учрадик. Ўзининг бутун ташкилотчилик талантини, бутун сиёсий донолигини коммунистик бунёдкорлик ишига сарфлаган киши ҳаётдан кўз юмди, — деди ремонт-механика цехи партия ташкилотининг секретари Е. Янин. — КПСС XXVI съезди қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини муваффақиятли амалга ошириш Ю. В. Андропов тўғрисида энг яхши хотира бўлади. Янада яхшироқ меҳнат қилиб, уюшқоқликни оширамиз, меҳнат интизомини мустаҳкамлаймиз.

Ю. В. Андропов порлоқ хотирасига бағишланган мотам митинглари Молдавиянинг кўпгина меҳнат коллективларида бўлиб ўтди.

Рига портида турган совет теплоходларининг, социалистик мамлакатлар кемаларининг мачталаридаги байроқлар қуйи эгилган. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андропов вафоти тўғрисидаги хабар денгизчилар ва порт ишчиларини чуқур қайғуга солди. Латвия денгиз пароходчилигининг «Юрий Авот» теплоходида экипаж аъзоларининг мотам митинги бўлди.

— Ватанимиз учун қайғули шу дамда биз, денгизчилар бутун совет халқи сингари жонажон Коммунистик партия теварагида янада маҳкамроқ жипслашамиз, — деди механик В. Цеплис. — Содиқ ленинчи, Коммунистик партия ва совет халқининг атоқли арбоби Юрий Владимирович Андроповнинг хотираси қалбимизда абадий сақланади.

«Сена», «Ирбитлес» теплоходларида, Рига портида турган бошқа кўп кемаларда ҳам мотам митинглари бўлиб ўтди.

Тожикистондаги Бойпаза ГЭСи қурилиш майдонида мотам митинги бўлди.

— Юрий Владимирович Андроповнинг порлоқ сиймосини дилимизда ҳамиша сақлаймиз, — деди бригадир С. Сафаров. — У совет экономикасини ривожлантиришга, мамлакат Энергетика программасини ишлаб чиқиш ва амалга оширишга катта ҳисса қўшди. Биз эса фидокорона меҳнатимиз билан унинг ишини давом эттирамиз.

Митинг қатнашчилари Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатида яна бир бор тасдиқланган КПСС ва Совет давлатининг ички ва ташқи сиёсатини қатъий қўллаб-қувватлаётганликларини айтдилар.

(ТАСС).

ҲАМИША ПАРТИЯ БИЛАН БИРГА

(Боши биринчи бетда).

Бригадир Л. Турдиева минбарга чиқади.

— Партиямиз Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, Совет ҳукумати халқни онглилик ва уюшқоқликни, юксак коллективчилик фазилатини янги куч билан намойиш қилишга даъват этмоқдалар, — дейди у. — Дунёдаги вазият мураккаб, бизнинг ишларимиз кўп. Ўртоқ Ю. В. Андропов қилганидек, Ленин партияси таълим бераётганидек, ҳамма нарсани социалистик Ватан манфаатларига бўйсундириш керак. Ҳозир ҳар биримиздан шу нарса талаб этилмоқда. Ҳозирги қайғули дамларда ҳар бир ишчи сўз бериб айтадики, КПСС XXVI съезди белгилаган барча режалар, халқнинг фаровонлигини ошириш, Ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш учун зарур бўлган барча ишлар совет кишиларининг меҳнати ва иродаси билан бажарилади.

* * *

— Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби Юрий Владимирович Андроповнинг вафоти ҳар биримизнинг қалбимизни чуқур қайғуга солди, — деди Бухоро область Свердлов районидаги Свердлов номли колхозда ўтказилган мотам митингида сўзга чиққан бригадир, Ленин ордени нишондори, республикада хизмат кўрсатган пахтакор Боймурод Шомуродов. — Аммо у ўз ҳаётини бағишлаган иш ўзгармасдир. Биз ана шу иш манфаатларини кўзлаб партия, унинг Марказий Комитети теварагида яна ҳам маҳкамроқ жипслашамиз. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг партияга, совет халқига қилган Мурожаатига жавобан мамлакатнинг иқтисодий ҳамда мудофаа қудратини мустаҳкамлайверамиз. Бригадамиз бу йил 55 центнерлик ҳосил — бултургига қараганда гектар бошига 5 центнердан ортиқ пахта йиғиштириб олиш учун курашишга қарор берди.

Сут соғувчи Мунира Мадинова митингда Озиқ-овқат программасини бажаришга қўшадиган шахсий ҳиссасини кўпайтириш — ўзига бириктилган ҳар бир бош сигирдан йиллик соғиб олинадиган сут миқдорини тўрт минг килограммгача етказиш мажбуриятини олди. Хўжалик механизаторлари, деҳқонлари, чорвадорлари уюшқоқлик ва интизомни доимо мустаҳкамлашга, зарбдор меҳнат билан беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажарилишини таъминлашга сўз бердилар.

* * *

СССР Олий Совети номидаги Самарқанд олий ҳарбий автомобиль командирлари билим юртининг курсантлари ва ўқитувчилари тўла составда мотам митингига йиғилдилар.

—Партия билан халқ бошига катта мусибат тушди. —деди курсант Н. Борисов. —Партиямиз билан давлатимизнинг атоқли сиёсий арбоби, социалистик Ватаннинг экономикаси ва мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш, планетада тинчликни сақлаб қолиш учун кўп иш қилган инсон ҳаётдан кўз юмди.

Биз азиз Юрий Владимирович Андроповнинг порлоқ хотираси олдида бош эгиб, Коммунистик партия ишига ва совет халқига содиқмиз деб қасамёд этамиз. Советлар мамлакатининг тинч меҳнатини пухта ҳимоя қилиш учун ҳамма ишни бажарамиз.

* * *

Элликқалъа районидаги «Қирққизобод» колхозининг меҳнаткашлари Юрий Владимирович Андропов вафоти муносабати билан ўтказилган мотам митингида чуқур қайғу изҳор этдилар.

— Бутун тараққийпарвар инсоният каби Совет Иттифоқи меҳнаткашлари учун ҳам бугунги кунда «Тинчлик», сўзи энг муқаддас сўздир, —деб таъкидлади ўз нутқида колхоз бригадири, Ленин ордени нишондори Собир Қурбонов. — Юрий Владимирович бизнинг меҳнатимиз учун тинч шароитларни таъминлаш йўлида нақадар кўп куч сарфлаганлигини биламиз. У социалистик Ватаннинг равнақ топиши тўғрисида қилган ғамхўрлиги билан халқнинг ғоят чуқур иззат-ҳурмати ва меҳр-муҳаббатига сазовор бўлди. Биз, деҳқонлар, шу қайғули кунларда Коммунистик партия раҳбарлигида қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришга доир планларнинг ҳаммасини амалга оширамиз деб сўз берамиз. Мен раҳбарлик қилаётган бригада коллективи бу йил белгиланган маррага эришиш — гектар бошига 65-70 центнердан пахта йиғиштириб олиш мажбуриятини қабул қилади.

Митинг қатнашчилари Озиқ-овқат программасини рўёбга чиқариш борасидаги вазифаларни ҳал этишда янада кўпроқ куч-ғайрат сарфлаш мажбуриятини олдилар.

* * *

КПСС XXV съезди номли Бухоро тўқимачилик комбинатида Ленин партияси билан Совет давлатининг атоқли арбоби Юрий Владимирович Андропов хотирасига бағишланган мотам митинги бўлиб ўтди.

—Номи совет халқининг коммунизм қурилишидаги жуда катта ютуқлари билан боғлиқ бўлган инсон энди орамизда йўқлигини англаш аламлидир, — деди биринчи тўқувчилик фабрикасининг ўровчиси Ашура Қиличева. —Биз, тўқимачилар, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан зарбдор меҳнат қилишни, Советлар мамлакатининг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга салмоқли ҳисса қўшишни ўзимизнинг ватанпарварлик бурчимиз деб ҳисоблаймиз. Мен тиғиз иш графигига ўтишга, смена топшириқларини камида бир ярим баравар ошириб адо этишга қарор қилдим. Менинг ишдаги кўпгина дугоналарим ҳам худди шундай қилдилар.

Сўзга чиққан кишилар ижодий меҳнатимиз билан ўн биринчи беш йиллик топшириқларининг бажарилишини таъминлаймиз, улуғ мақсадларга эришиш учун сабот билан ҳаракат қиламиз, деб бутун коллектив номидан ваъда бердилар. Юрий Владимирович Андропов ана шу буюк мақсадларни деб яшади ва курашди.

* * *

Марғилон, Қўқонда, Фарғона водийсининг бошқа шаҳарлари ва қишлоқларида кўп кишилик мотам митинглари бўлиб ўтди.

Фарғона тўқимачилик комбинатида ўтказилган митингда корхона партия комитетининг секретари К. Салоҳиддинов сўзга чиқиб бундай деди:

—Барча совет кишилари учун Юрий Владимирович Андроповнинг ҳаёти Ленин партиясига, коммунизм идеалларига астойдил хизмат қилиш намунаси бўлади. Шу оғир дамларда биз Ленин партияси теварагида яна ҳам маҳкамроқ жипслашамиз, Ватан бахт-саодати, унинг мудофаа қудратини мустаҳкамлаш йўлида зарбдорларча меҳнат қиламиз.

Илғор тўқувчи Г. Остроушко минбарга чиқади.

—Юрий Владимирович,— деди у, —оддий меҳнаткашга яқин инсон эди, чунки у меҳнаткаш халқ орасидан етишиб чиққанди ва ўз умрининг сўнгги кунларигача унга садоқат билан хизмат қилди. Фарғона тўқимачилари меҳнатдаги муваффақиятларни кўпайтириш учун ўзларининг тажриба ва билимларини сарфлайдилар.

* * *

«Навоиазот» ишлаб чиқариш бирлашмаси химикларининг мотам митингида сўзга чиққан кишиларнинг нутқларида чуқур қайғу ва Ленин типидаги ажойиб раҳбар Юрий Владимирович Андропов ўз ҳаётини бағишлаган буюк идеаллар тантанасига бўлган ишонч сўзлари янгради.

— Қайғумиз чексиз, — деди аппаратчи Р. А. Габдулин, — лекин мамлакатга раҳбарлик қилган қисқа вақт ичида ўртоқ Ю. В. Андропов киритган конструктив ташаббуслар қалбларимизда ва фикр-ўйларимизда яшамоқда. Бундан буён ҳам меҳнат интизомини мустаҳкамлайлик, фидокорона, тежамли, коммунистчасига ишлайлик.

Митингда сўзга чиққан нитрон тола ишлаб чиқариш сменасининг бошлиғи М. Х. Ўроқов коллектив февраль ойида пландан ташқари 250 минг сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқаришга ва ҳозирги суръатни йил охиригача сақлаб қолишга аҳд қилганлигини айтди.

* * *

Юрий Владимирович Андропов темир йўл транспортини ривожлантириш ва такомиллаштириш тўғрисида ғоят зўр ғамхўрлик қилди. Тинчлик учун, совет халқи ва бутун инсониятнинг порлоқ келажаги учун оташин курашчи сифатида Юрий Владимирович социалистик Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашда пўлат магистралларнинг меҳнатчиларига алоҳида эътибор берар эди, — дейишди Қўнғирот локомотив депоси коллективида бўлиб ўтган мотам митингида сўзга чиққан нотиқлар.

— Биз, ишчилар, — деди технология хизмати слесарлар бригадири Т. Сейтанов, — меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини ҳар томонлама мустаҳкамлаш, топширилган иш участкаси учун кадрларнинг масъулиятини ошириш мақсадида Ю. В. Андропов ташаббуси билан ўз вақтида кўрилган чораларга муносиб баҳо бердик. Бизнинг участкамиз ғоят муҳим участкадир. Шу боисдан биз зўр ғайрат билан меҳнат қилишимиз лозим.

* * *

Тошкент тепловоз депосининг меҳнатчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурматладилар.

Бу ерда мотам митинги бўлди.

— Юрий Владимирович Андроповнинг вафоти ҳақидаги қайғули хабар қалбларимизни зирқиратиб юборди, — деди партия ташкилотининг секретари Э. Погребняк. — Биз қалби дарё инсондан, ўзининг бутун кучини халққа хизмат қилишга, коммунизм қурилиши ишига бағишлаган партиямиз ва давлатимиз атоқли арбобидан жудо бўлдик. Биз бутун мамлакатда темир йўл транспорти ишини яхшилаш унинг фаолияти билан боғланганлигини биламиз.

Митингда сўзга чиққан нотиқлар Юрий Владимирович Андропов шахсан камтар, ўзига ва бошқаларга нисбатан зўр талабчан, одамларнинг эҳтиёжларига сезгир ва меҳрибонлиги туфайли ҳамманинг чуқур ҳурматига сазовор бўлганлигини таъкидладилар. Жонажон Ватан бахт-саодати йўлидаги зарбдор меҳнатимиз унга яхши ёдгорлик бўлади. Бутун совет халқи сингари депо меҳнатчилари ҳам КПСС билан Совет ҳукуматининг тинчликсевар йўлини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлаяжакларини, ўн биринчи беш йиллик планларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани янада кенг авж олдириб юборажакларини бутун коллектив номидан айтдилар. (ЎзТАГ).

Суратда: Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги Тошкент тикувчилик бирлашмасида ўтказилган митинг пайти. А. Ризқиев фотоси. (ЎзТАГ).

ВЕТЕРАН СЎЗИ

Ўртоқ Ю. В. Андропов энди орамизда йўқлигига ишониш қийин. Коммунистик партиянинг содиқ фарзанди, Совет давлати доно раҳбарининг юраги уришдан тўхтади. Бутун ҳаёти сўнгги дамларигача Ватан қудратини мустаҳкамлаш ва уни равнақ топтириш учун, ўз халқининг бахт-саодати учун, бутун дунёда тинчлик учун курашишга бағишланган инсон орамиздан кетганлигини англаш аламлидир.

Биз, партия ветеранлари, Юрий Владимировичнинг бевақт вафотидан айниқса қаттиқ қайғурмоқдамиз. Ахир у кекса ленинчи коммунистларга нисбатан чинакам оталарча ғамхўрлик ва эътибор билан муносабатда бўлганлиги, уларнинг фикри ва маслаҳатига сезгирлик билан қулоқ солганлиги ҳаммага маълум. Ветеранлар кўп жиҳатдан Юрий Владимирович туфайли хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини ҳал этишда, совет кишиларининг ёш авлодини тарбиялашда яна ҳам активроқ иштирок эта бошладилар. Зотан биз Ю. В. Андроповнинг даъватига амал қилиб, ўз тажрибамизни бундан буён ҳам ёшларга ўргатаверамиз.

Биз чуқур мотам тутиб, Юрий Владимирович билан видолашмоқдамиз. Аммо унинг тўғрисидаги эзгу хотира қалбимизда ҳамиша сақланиб қолади.

Р. УСМОНОВ,
1919 йилдан КПСС аъзоси.

ПЛАНЕТА МОТАМ ТУТМОҚДА

Чет эл оммавий ахборот воситалари турли мамлакатларнинг давлат арбоблари, сиёсий партиялар ва жамоат ташкилотларининг намояндалари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ю. В. Андроповнинг вафоти муносабати билан таъзия билдирмоқдалар. Ю. В. Андроповнинг ҳаёти партия ва халқ манфаатларига, улуғ Ленин ишига садоқат билан хизмат қилиш намунасидир. Чет эл матбуоти КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатини кенг шарҳлаб, КПСС билан Совет давлати тинч-тотув яшаш принципларини бундан буён ҳам қатъият ва изчиллик билан амалга ошираверадилар, барча мамлакатлар билан тинчликда яшашга интилаверадилар, деб таъкидлайди.

Ю. В. Андроповнинг вафоти муносабати билан Софияда БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг фавқулодда мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда БКП Марказий Комитети Бош секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков нутқ сўзлаб, КПСС билан Совет давлатининг атоқли арбоби, коммунизм идеаллари учун, халқлар ўртасида тинчлик ва ҳамжиҳатлик учун оташин курашчи Ю. В. Андропов социалистик ҳамдўстликни, КПСС билан БКП, СССР билан БХР ўртасидаги қардошларча дўстликни мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшганлигини таъкидлади. **БКП Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси** Болгария Компартияси ривожланган социалистик жамият барпо этиш учун, тинчлик ва коммунизм идеалларининг тантанаси учун курашда БХР билан СССР ўртасидаги, болгар халқи билан улуғ совет халқи ўртасида ҳар томонлама ҳамкорлик қилиш ва яқинлашишдан иборат ҳаёт синовидан ўтган йўлга бундан буён ҳам амал қилаверажагини якдиллик билан тасдиқлади.

ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлиси Ю. В. Андроповнинг хотирасини ҳурмат билан эсга олди. Варшавада эълон қилинган ахборотда, Сиёсий бюро Ю. В. Андроповнинг коммунистик ҳаракат олдидаги жуда катта хизматларини, унинг халқлар ўртасида тинч ҳамкорликни ривожлантириш ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш соҳасидаги зўр куч-ғайратларини қайд этиб ўтганлиги таъкидланади. ПБИП Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси қардош социалистик мамлакатларнинг бирлигини мустаҳкамлашга, Польша—Совет дўстлиги ва ҳамкорлигини ривожлантиришга Ю. В. Андропов қўшган шахсий ҳиссага юксак баҳо берди.

ГДР Министрлар Советининг Раиси В. Штоф ГДР Министрлар Советининг Ю. В. Андропов хотирасига бағишланган фавқулодда мажлисида нутқ сўзлаб бундай деди: «Унинг номи тинчлик, социализм ва ижтимоий тараққиёт учун, бутун дунёдаги меҳнаткашларнинг бахт-саодати учун курашдаги тинимсиз куч-ғайратлар билан боғлиқдир. ГДР ҳукумати ва меҳнаткашлари Ю. В. Андропов хотирасини сақлаб қоладилар, ўзларининг бутун кучини социализмни янада мустаҳкамлаш ва тинчликни таъминлаш ишига сарфлайдилар».

Венгриянинг **«Непсабадшаг»** газетаси ёзади: «Ю. В. Андроповнинг бутун фаолияти совет халқининг мамлакатни равнақ топтириш учун, инсониятнинг энг яхши келажаги учун курашдаги ғоят зўр куч-ғайратлари билан чамбарчас боғлиқ эди. Совет раҳбари катта тажрибага эга бўлган сиёсатчи коммунист бўлиб, халқаро кўламда эътироф этилган ва юксак ҳурматга сазовор бўлган эди. Халқаро майдонда ҳам, ички сиёсат соҳасида ҳам сўз билан ишнинг бирлиги совет партия ва давлат раҳбарларининг йўлига хос хусусиятдир. Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетига бошчилик қилиб турган вақт ичида, партия XXVI съезди йўлига амал қилиб, уни ижодий бойитиб, мамлакатнинг иқтисодий ва социал тараққиёти барча йўналишларида дадил олға силжишни таъминлади. Ю. В. Андроповнинг вафоти ҳозирги пайтда коммунистик жамият қурилишининг улуғвор вазифаларини ҳал этаётган совет халқи учунгина эмас, шу билан бирга бутун социалистик ҳамдўстлик учун, тинчлик ва социализм йўлида курашаётган Ер юзидаги барча кишилар учун ҳам катта жудоликдир».

Чехословакиянинг барча марказий газеталари мотам ҳошияси билан чиқди. «Ю. В. Андропов ўз фаолиятида Советлар мамлакатини сиёсий ва иқтисодий жиҳатдан ривожлантириш, КПССнинг етакчилик ролини ўстириш, совет жамиятининг сиёсий системасини янада такомиллаштириш, янги инсонни тарбиялаш актуал масалаларини ҳамиша олдинги ўринга қўйиб келди, — деб ёзади **«Руде Право»** газетаси. — Совет Иттифоқининг Ю. В. Андропов олға сурган конструктив тинчликсевар ташаббуслари бутун дунёда зўр қизиқиш билан кутиб олинди ва кутиб олинмоқда. КПСС билан Совет давлати Ю. В. Андропов раҳбарлигида халқаро майдонда ленинча ташқи сиёсий йўлни—термоядро уруши хавфини тугатишга, империализмнинг агрессив кирдикорларига қатъий зарба бериш, халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлашга қаратилган йўлни изчиллик ва матонат билан амалга ошириб келдилар».

Вьетнамда чиқадиган **«Нян зан»** газетасининг редакцион мақоласига «Қардош совет халқининг қайғусига ҳамдардмиз» деган сарлавҳа қўйилган. ВКП Марказий Комитетининг органи қуйидагиларни ёзади: «Юрий Владимирович Андропов ўзининг бутун ҳаётини, бутун кучи ва қобилиятини социализм тантанаси ва коммунизм қурилиши, социалистик ҳамдўстликни мустаҳкамлаш, ҳозирги замоннинг юксак идеаллари—планетада тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социализм идеаллари йўлида улуғ Ленин ишига хизмат қилишга бағишлади. Ю. В. Андропов партия ва Совет давлати раҳбари лавозимида туриб, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ҳамда КПСС Марказий Комитети билан бирга ўзининг бутун куч-ғайратини КПСС XXVI съезди қарорларини амалга оширишга, Совет мамлакатининг иқтисодий ва мудофаа қудратини доимо мустаҳкамлаш, совет халқининг фаровонлигини ошириш билан боғлиқ ғоят муҳим вазифаларни бажаришга сарфлади. Ленинча тинчликсевар ташқи сиёсатга, 80-йилларга мўлжалланган Тинчлик программаси ғояларига содиқ бўлган Ю. В. Андропов кенг кўламдаги ташаббуслар комплексини олға сурдики, бу ташаббуслар бугунги кунда ҳам тинчлик кучларини Америка империализмининг милитаристик сиёсатига қарши, Ер юзида тинчлик ва ҳаёт учун курашга илҳомлантирмоқда».

МХРП Марказий Комитети, МХР Буюк Халқ Хурали Президиуми ва МХР Министрлар Советининг расмий ахборотида қуйидагилар айтилади: КПСС билан Совет давлатининг атоқли арбоби, коммунизм ва тинчлик иши учун толмас курашчи, содиқ марксчи-ленинчи Юрий Владимирович Андроповнинг порлоқ хотираси монгол халқи қалбида ҳамиша сақланиб қолади. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг ҳар томонлама ҳамкорлигини ривожлантиришга, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг бирлиги ҳамда жипслигини мустаҳкамлашга, халқларнинг озодлик ва мустақиллик йўлидаги курашини қўллаб-қувватлашга Ю. В. Андропов қўшган ҳисса каттадир. КПСС билан Совет давлати хатарли равишда кескинлашиб кетган ҳозирги мураккаб халқаро вазиятда ҳам тинчлик ишини изчиллик билан ҳимоя қилишни, вазминлик ва ҳушёрлик кўрсатишни, империализмнинг ғаламисликдан иборат режаларини қатъиян барбод этишни, мамлакатнинг мудофаа қудратини мустаҳкамлашни ўзининг энг биринчи бурчи деб ҳисобламоқда.

Хитойнинг **Синьхуа** агентлиги ўзининг Москвадаги мухбири юборган хабарни эшиттирди. Хабарда жумладан қуйидагилар айтилади:

«КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Мурожаатида, Ю. В. Андропов Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Совет давлатининг атоқли арбоби бўлганлиги айтилади. Унинг раҳбарлигида партия билан халқнинг куч-ғайратлари экономикани ривожлантиришни жадаллаштиришга, халқ хўжалигини бошқаришни яхшилашга, партия интизоми, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга, кадрларнинг масъулиятини оширишга, омманинг ижодий активлигини ривожлантиришга қаратилди... Мурожаатда Совет Иттифоқи барча мамлакатлар билан тинчликда яшашни, тинчлик йўлида ҳалол ва амалий ишлашга тайёр бўлган ҳукуматлар ва ташкилотлар билан актив ҳамкорлик қилишни хоҳлаётганлиги ҳам айтилади».

Совет раҳбари вафот этганлиги муносабати билан СССРга ва унинг халқига француз халқи номидан самимий ҳамдардлик изҳор этаман, деди Афинада Франция президенти **Ф. Миттеран.** Гарчи мен Ю. В. Андропов билан шахсан учрашишимга тўғри келмаган бўлса-да, унинг забардаст шахс эканлиги тўғрисида гап эшитганман.

Совет раҳбари Ю. В. Андропов ташқи сиёсат соҳасида астойдил тинчлик тарафдори эди, деди Греция Бош министри **А. Папандреу.** Ички ҳаётдаги жуда муҳим ўзгартишлар ҳам унинг раҳбарлигида бошланган эди. Шу боисдан унинг вафоти ғоят оғир жудоликдир.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ю. В. Андроповнинг вафоти — Совет Иттифоқи учун ҳам, шунингдек умуман, халқаро сиёсий ҳаёт учун ҳам оғир жудоликдир, деди Австрия федерал канцлери **Ф. Зиновац.** Совет раҳбари тинчлик тарафдори эканлигини қайта-қайта таъкидлаб, бунда муросага эришишга тайёр эканлигини намойиш қилиб келди. У мамлакат ичкарисида ва чет элларда ҳурмат-эътиборга сазовор бўлди.

«ГФР ҳукумати Ю. В. Андропов вафот этганлиги муносабати билан таассуф билдиради, — дейилади ГФР ҳукумати расмий вакили Ю. Зудхофнинг баёнотида. — Ғарбий Германия президенти, канцлери ва ташқи ишлар министри Совет раҳбарларига ўз таъзияларини изҳор этдилар. Ю. В. Андропов сиймосида СССР атоқли давлат ва сиёсий раҳбаридан жудо бўлди».

«Ядровий қуролланиш пойгасининг олдини олиш Ю. В. Андропов ташқи сиёсий фаолиятининг асосий мақсади эди, — деб таъкидлайди Англиянинг **«Морнинг стар»** газетаси. — У экономикани ривожлантириш проблемаларига зўр эътибор берди, бу эса каттагина ижобий натижаларга эришишга олиб келди. Жумладан, саноат ва қишлоқ хўжалигида самарадорлик ҳамда меҳнат унумдорлигини оширишга, меҳнат интизомини кучайтиришга эришишга муваффақ бўлинди».

Финляндиянинг **«Кансан уутисет»** газетаси ёзади: «Ю. В. Андроповнинг партия ва давлат раҳбари лавозимидаги фаолияти империалистларнинг агрессив сиёсати натижасида халқаро вазият анча кескинлашиб кетган бир даврга тўғри келди. У ядро ҳалокати хавфидан доимо огоҳлантириб, ўзининг бутун фаолияти билан кучларни ана шу хавф-хатарга қарши курашда жипслаштиришга интилиб келди. Ю. В. Андропов Совет—Финляндия самарали ҳамкорлигини ривожлантиришга зўр мадад берди».

Американинг «Эн-Би-Си» телекомпанияси янгиликларни эшиттиришдан олдин, Қизил майдонда суратга олинган ва байроқлар қуйи эгиб қўйилган кадрларни кўрсатди. Ана шу кадрлар фонида Москва радиосининг диктори Ю. В. Андроповнинг вафоти тўғрисидаги ахборотни ўқиётган эди. «Совет кишилари Ю. В. Андроповнинг вафотидан чуқур ва астойдил қайғурмоқдалар», — дейилади Американинг бошқа бир **«Эй-Би-Си»** телекомпаниясининг Москвадан берган репортажида.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Юрий Владимирович Андропов ядро уруши хавфини батамом англаётган сиёсий арбоб эди, деди Американинг таниқли сиёсий арбоби, АҚШнинг СССРдаги собиқ элчиси **А. Гарриман.** У махсус баёнотда Ю. В. Андропов вафоти муносабати билан бутун совет халқига чуқур ҳамдардлик изҳор этди.

Шу кунларда Ҳиндистонда чуқур ва қайғули мотам ҳукм сурмоқда. Президент саройи ҳамда мамлакат штатлари ва иттифоқ территориялари қонун чиқарувчи мажлисларининг бинолари узра миллий байроқлар қуйи эгиб қўйилган, барча расмий тадбирлар бекор қилинган. Ҳиндистонда қалин дўстлик ва ҳамкорлик алоқалари билан боғланган мамлакатнинг раҳбарига нисбатан зўр ҳурмат белгиси сифатида уч кунлик расмий мотам бошланди. «Ю. В. Андропов халқаро муносабатларнинг бутун комплексида ўчмас из қолдирди, деб уқтиради **«Пэтриот»** газетаси. — АҚШнинг иғвогарликлари тўхтовсиз давом этиб турган оғир бир шароитда у қатъий ва самарали раҳбарликни таъминлади. Совет Иттифоқи унга қарши қаттиқ иқтисодий жазо чоралари кўрилганида ўз экономикасининг яшаш қобилиятини ҳам намойиш қилди. Ҳиндистон халқи учун Ю. В. Андропов Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи ўртасидаги мавжуд дўстлик ва ўзаро манфаатли муносабатлар давомийлигининг рамзи эди. Унинг вафоти барча ҳиндларнинг қалбини чуқур қайғу-аламга тўлдирди».

(ТАСС, 11 февраль).

Мўл ва сифатли пахта етиштирайлик

РЕЖАЛАР, РЕЗЕРВЛАР

КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь Пленуми қарорларидан келиб чиқадиган вазифаларни очиқ партия йиғилишида муҳокама қилиш ишчанлик, талабчанлик вазиятида ўтди. Якунлар чуқур таҳлил этилди, режалар белгилаб олинди. Мақсад аниқ, ҳамманинг фикри-зикри битта: ютуқларни мустаҳкамлаш, шахдам қадамлар билан олға бориш, юбилей йили план-топшириқларини, социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш йўлида астойдил курашиш.

Натижалар тўғрисида гапирадиган бўлсам, хўжалигимизда қишлоқ хўжалигининг барча соҳалари интенсив ривожланишига эришмоқдамиз. Етакчи тармоқ — пахтачиликдан муттасил юқори ҳосил етиштирилмоқда. Беш йилликнинг ўтган уч йилида планга қўшимча равишда икки минг тонна пахта тайёрланди. Ўтган йили планда белгиланган 6000 тонна ўрнига 6800 тонна «оқ олтин» Ватан хазинасига тўкилди. Гектар бошига ҳосилдорлик 45 центнерни ташкил этди. Бу — планда кўзда тутилганидан 5,3 центнер кўпдир. Умумий ҳосилнинг 76,2 проценти юқори сортларга қабул қилинди.

Пахтачилик билан бир қаторда, деҳқончилик ва чорвачиликнинг ҳамма тармоқларини комплекс ривожлантириш таъминланади. 90,5 тонна ўрнига 150 тонна гўшт, 755 тонна ўрнига 920 тонна сут етиштирилиб, белгиланган план-топшириқлар анча ошириб бажарилди. Тухум тайёрлаш ҳажми бир йилда 30 процент ўсди. Сабзавот, мева, полиз маҳсулотлари кескин кўпайди. Қишлоқ хўжалигининг барча соҳалари рентабелли бўлишига эришилди.

Ҳосилни юқори сортларга топширишнинг ўзи аввалги йилдагига нисбатан 500 минг сўм кўп даромад олиш имконини берди. Ўтган йили пахтачиликдан олинган даромад 4 миллион 630 минг сўмга, умумий даромад эса 6 миллион сўмга етди. Натижада маҳсулот етиштиришни кўпайтириш ва сифатини яхшилашдан колхозчиларнинг моддий манфаатдорлиги ошди.

Бу йилги марралар янада улкан, ишга солиниши зарур бўлган резервлар ҳам озмунча эмас. Демак, куч-ғайратни янада ошириш, тадбиркорлик ва ташаббус кўрсатиш, юксак социалистик мажбуриятларни бажариш учун ҳозирданоқ барча имкониятларни ишга солиш керак.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 60 йиллиги шарафига бу йил ялпи хирмонни 7300 тоннага, ҳосилдорликни 48 центнерга, машина терими салмоғини 70 процентга етказиш, бутун ҳосилнинг 80 проценти биринчи сортларга топширилишини таъминлаш, ҳамма турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни анча миқдорда кўпайтириш колхозимиз аъзоларининг қатъий аҳдидир.

Пахта майдонимиз 1510 гектар. Янги ер ўзлаштириш имкониятимиз чекланган. Пахтани кўпайтиришнинг асосий резерви—ҳосилдорликни ошириш, ҳар қарич ерни қадрлаш, нисбатан кам ҳосилли ерларнинг унумдорлигини оширишдир. Мавжуд 23 та пахтачилик бригадасининг ҳаммаси юқори ҳосил олишга эришаётгани йўқ. Масалан, Берди Ражабов, Рўзимат Искандаров бошлиқ бригадалар 50 центнерли марраны эгаллаган бўлсалар Исмоил Бобожонов, Назар Ҳайитов бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик 40-41 центнердан ошмади. Бу тафовутнинг сабабини таҳлил қилиб кўрганимизда, ҳосилдорликни ошириш учун нималар қилиш кераклигига жиддий эътибор бердик. Тупроқни органик ўғитга бойитиш, баъзи майдонларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш тадбирлари белгиланди.

Мўл ҳосил етиштиришнинг асосий омилларидан яна бири — деҳқончиликдаги ҳар бир агротехника тадбирини ўз муддатида амалга ошириш, вақтдан ютқазмаслик, фан ва илғор тажрибага таяниб иш кўришдан иборат. Ўтган йили йиғим-терим чўзилиб кетганлиги ерларни текислаш, шўр ювишга тайёрлашни бирмунча орқага сурди. Вазиятни ҳисобга олиб, кеч куз ва қиш кунларининг ҳар бир соатидан самарали фойдаланиш чораларини кўрдик. Баҳорда сув кам бўлиши эҳтимолини назарда тутиб, ерларни мавсумга тайёрлашга етарли куч ва техникани ажратдик, шўр ювишни барвақт бошлаб юбордик. Ражаб Абдураҳмонов, Раҳим Юсупов бошлиқ пудратчи бригадаларнинг шўр ювишни ташкил этиш соҳасидаги ибратли тажрибалари оммалаштирилди.

Ер тўйса — эл тўяди, деб бежиз айтилмаган. Айниқса органик ўғитнинг ҳосияти деҳқонга аён. Камида 45 минг тонна маҳаллий ўғит тўплаш ва далага чиқариш планлаштирилган. Махсус механизациялашган бригадалар тузилди. Бу бригадаларга транспорт тракторлари, самосваллар, погрузчиклар бириктиб қўйилди. Органик ўғит тўплаш қизғин давом этмоқда.

Мўл ва сифатли пахта етиштиришнинг ҳал қилувчи шартларидан бири — экишни эрта, юқори сифатли ўтказиш эканлиги тажрибадан маълум. Шу кунларда асосий диққат-эътиборимиз техникани, тирков асбобларини кўклам дала ишларига аъло даражада тахт қилиб қўйиш, гўнг тўплаш, тупроқ шўрини ювиш ва бошқа энг муҳим тадбирларни намунали ўтказишга қаратилган.

Абдушариф МАДРИМОВ, Хива районидаги Фрунзе номли колхоз раиси, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

Тошкент область Калинин районидаги «Рассвет» бўрдоқичилик совхозида чорва моллари маҳсулдорлиги ортиб бормоқда. Бу ерда ҳар бош қорамол бир кеча-кундузда ўртача 350 граммдан, қўйлар қарийб 240 граммдан семирмоқда.

Чорвачилик масалаларини комплекс ҳал қилиш хўжаликда юксак рентабелликни таъминлаяпти. Меҳнатни ташкил қилишнинг янги формаси — бригада пудрати ва хўжалик ҳисобининг жорий этилиши ҳар бир чорвадорнинг ўз меҳнати самараларидан манфаатдорлигини оширмоқда. Суратда: хўжалик касаба союз комитети аъзолари Светлана Мусаева (чапдан), Мурод Султонов, Абдусалом Ортиқов ва Хайрулла Қораев ўртоқлар совхоз чорвадорлари социалистик мусобақасининг якунларини кўриб чиқяптилар.

А. Кошкин, Р. Нуриддинов фотоси (ЎзТАГ).

Редакция почтасидан

ОЛТИАРИҚ. Райондаги «Пахтакор» совхози механизаторлари районда биринчи бўлиб техника ремонтини тугалладилар. Мавжуд 26 та ҳайдов, 116 та чопиқ, 40 та транспорт тракторлари, 30 та плуг, 23 та чизель, 573 та борона, 40 та сеялка ва бошқа кўплаб механизмлар старт чизиғига қўйилди.

Т. УМАРОВ.

СИРДАРЁ. «Госкомсельхозтехника» район бирлашмаси қошида ташкил этилган ёрдамчи хўжаликда етиштирилаётган гўшт ва лимон ҳосили коллектив аъзолари эҳтиёжини тобора кўпроқ қондиряпти. Ҳозир ёрдамчи хўжаликда 60 бош қорамол, 40 бош қўй парвариш қилинаётир.

Қ. ҲОЖИЕВ.

РОМИТАН. Райондаги Ибн Сино номли совхозда шўр ювиш сифатли ўтказилмоқда. Илғор сувчилардан Ёдгор Шарипов, Ниёз Наврўзов, Исмоил Норовлар кунлик топшириқни доимо ортиғи билан адо этмоқдалар. Шунингдек, хўжаликда ариқ-зовурларни тозалаш, техника ремонти ҳам жадаллик билан олиб борилаётир.

Ф. ИШЧЕНКО.

* * *

— Ғиждувон районидаги Ҳ. Олимжон номли колхоз пахтакорлари ерга яхоб бериш, шўр ювишни юксак агротехника талаблари даражасида ўтказмоқдалар, — деб хабар қилади жамоатчи мухбир **Ғ. Шукуров.** Ильич районидаги Волков номли совхозда ҳам айнан шундай тадбирлар амалга оширилаётгани тўғрисида **А. Аъзамов** ёзиб юборган.

Э. Муқимов (Киров райони), **В. Норбоев** (Сирдарё), **И. Нуримбетов** (Амударё), **А. Ўрмонов** (Ленин райони) ўртоқлар ҳам турли мавзуларда хат-хабарлар йўллашган.

Чет элларда

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

ХАБАРЛАР ОҚИМИ

ФАВҚУЛОДДА СЕССИЯ

КОБУЛ. Бу ерда Бабрак Кармал раислигида Афғонистон Демократик Республикаси Революцион Кенгашининг фавқулодда сессияси бўлди.

Сессия қатнашчилари, деб хабар қилади Бахтар агентлиги, давлат ҳокимияти ва республикани бошқариш маҳаллий органлари тўғрисида қонун қабул қилдилар. Улар Совет Иттифоқининг тинчликсевар ташқи сиёсати якдиллик билан қўллаб-қувватланган резолюция текстини маъқулладилар.

Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, АДР Революцион Кенгашининг Раиси Бабрак Кармал сессияда нутқ сўзлаб, Совет Иттифоқи тинчлик ва хавфсизлик учун, қуролланиш пойгасини жиловлаш учун курашни Америка империализмининг халқ манфаатларига зид йўлига қарама-қарши қўяётганлигини таъкидлади. Ядро ҳалокатининг олдини олишга, инсоният цивилизациясининг тинч келажагини таъминлашга ўз куч-ғайратларини Совет Иттифоқи билан бирга сарфлаш планетамиздаги барча софдил кишиларнинг бурчидир, деди у.

ТИНЧЛИК ТАРАФДОРЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

ЮВЯСКЮЛЯ. Финляндиянинг жанубидаги шу шаҳарда тинчлик тарафдорларининг учрашуви очилди. Учрашув Финляндия коммунистик ва социал-демократик партиялари, касаба союз, ёшлар ва хотин-қизлар ташкилотлари уюштирадиган анъанавий «Ювяскюля-84» маданият фестивали доирасида ўтмоқда.

Учрашув қатнашчилари урушнинг олдини олиш масалаларини, урушга қарши ҳаракат вазифаларини кўриб чиқадилар. Шу муносабат билан касаба союзларининг, оммавий ахборот воситаларининг, санъат ходимларининг роли муҳокама қилинади.

СССР, ГФР, Норвегия ва АҚШдан тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг вакиллари ҳам учрашувга келдилар.

КОНАКРИДА КОНФЕРЕНЦИЯ

КОНАКРИ. БМТнинг Африка учун иқтисодий комиссиясига аъзо бўлган мамлакатлар транспорт, коммуникация ва планлаштириш министрларининг конференцияси Гвинея пойтахтида ўз ишини тугаллади. Конференция қатнашчилари 1988 йилгача бўлган даврда транспорт ва коммуникацияларни ривожлантириш программасини ишлаб чиқдилар. Ҳужжатда жумладан жами 18400 миллион долларлик мингдан кўпроқ лойиҳани амалга ошириш кўзда тутилади.

Гвинея республикасининг президенти Аҳмад Секу Туре учрашувни ёпа туриб, янги программа Африкадаги барча мамлакатларнинг манфаатларини ифода этажагини айтди. Шу программани биргаликдаги куч-ғайрат билан рўёбга чиқаришга кўмаклашишда қитъанинг мустақил давлатлари роль ўйнашлари керак, деб таъкидлади у. А. Секу Туре программада кўзда тутилган катта ва кичик регионал лойиҳаларнинг амалга оширилиши ғоят муҳим эканлигини уқтирди.

НОРОЗИЛИК БАЁНОТИ

ТОКИО. Япония—Корея дўстлик жамияти Пентагоннинг шу йил июнидан бошлаб, АҚШ 7-флотининг Япония портларидаги базаларда жойлашган кемаларини ядровий зарядли «Томагавка» қанотли ракеталари билан таъминлашга киришиш режаларига қарши норозилик баёноти берди.

Ҳужжатда, АҚШ ва Жанубий Корея қуролли кучларининг «Тимспирт—84» деган махфий ном остида Корея ярим ороли соҳиллари яқинида авж олиб кетган кенг кўламдаги машқларига қарши норозилик ҳам билдирилади, Япония билан АҚШнинг кенгайиб бораётган ҳарбий-сиёсий ҳамкорлиги хатарли эканлиги уқтирилади.

Ана шу ҳарбий машқларда Япониядан орқа томондаги база сифатида фойдаланилмоқда.

МАМЛАКАТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНАДИ

ТРИПОЛИ. Бу ерда Ливия қонун чиқарувчи ва ижроия ҳокимиятининг олий органи — ялпи халқ конгрессининг навбатдаги сессияси очилди. Сессия қатнашчилари мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантириш масалаларини кўриб чиқадилар, Ливия миллий экономикасини янада ривожлантиришга қаратилган бир қанча қонунларни қабул қиладилар.

Маҳаллий матбуотнинг хабар қилишича, сессияда ташқи сиёсат проблемалари, шу жумладан Яқин Шарқдаги аҳвол ҳам муҳокама қилинади. Исроилнинг Ливанга қарши агрессияси ва шу суверен мамлакатнинг ички ишларига Американинг қуролли аралашуви натижасида Яқин Шарқдаги аҳвол ғоят кескинлашиб кетди.

(ТАСС).

М. ТУННИНГ АЙТГАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК. 12 февраль (ТАСС). АҚШнинг Москвадаги собиқ элчиси Малкольм Тун Қўшма Штатлар билан Совет Иттифоқининг Яқин Шарқда, жумладан Ливанда тинчлик ўрнатиш ва вазиятни барқарор қилиш йўлида биргалашиб куч-ғайрат сарфлашлари лозим, деди. У Си-Эн-Эн телекомпаниясининг программасида гапириб, менинг фикримча, Совет Иттифоқининг иштирокисиз Яқин Шарқ проблемасини ҳеч қандай бартараф этиб бўлмайди, деб таъкидлади. Америка маъмурияти буни тушунади ва қанчалик тез тушуниб етса, шунчалик яхши бўлур эди, деган умиддаман, деб таъкидлади М. Тун.

ТАЛОНЧИЛИК СИЁСАТИ

ВАШИНГТОН. 12 февраль. (ТАСС). Рейган маъмуриятининг Яқин Шарқдаги талончилик сиёсати халқаро кескинликни кучайтиришга олиб боради ҳамда ялпи тинчлик ва халқлар хавфсизлигига жиддий хатардир. Америка пойтахтида бўлиб ўтган «Уруш хавфи ва Ливан танглиги» мавзуидаги конференция қатнашчиларининг сўзлаган нутқлари замирида ана шу фикр ётди. Конференцияни камситишга қарши Америка — араб комитети ташкил этди.

Анжуманда қабул қилинган баёнотда, президент Рейган Ливан территориясини ёппасига тўпга тутиш тўғрисида буйруқ бериш билан бирга, шу мамлакатнинг халқига қарши эълон этилмаган уруш ҳам бошлади, деб таъкидланади. Ҳужжатда АҚШ конгресси мудҳиш хунрезликка барҳам бериш учун қатъий чоралар кўришга даъват этилади.

Капитализм иллатлари

МЕҲНАТКАШЛАР МАНФААТЛАРИГА ҲУЖУМ

Брюсселдан олинган хабарларга кўра, Бельгия ҳукумати меҳнаткашларнинг ҳаётий манфаатларига кенг кўламда яна ҳужум қилиш режаларини тузиб чиқди. Бош министр ўринбосарининг бу ерда маълум қилишича, Бельгия молия ва ташқи савдо министри Вилли де Клерк ҳукумат яқин орада ишчилар ва хизматчиларнинг иш ҳақини анча камайтиришни кўзда тутган тегишли ҳужжатни тайёрламоқда. Унинг сўзига қараганда, гўё «Миллий экономикани соғломлаштириш» учун шундай қилиш керак эмиш. Бошқача қилиб айтганда, гап Бельгия маъмурларининг мамлакат олдида турган ғоят кескин социал-иқтисодий муаммоларни меҳнаткашлар ҳисобига ҳал этиш нияти тўғрисида бормоқда.

Ҳукуматнинг бундай планларига демократик касаба союзлари, мамлакат меҳнаткашлари қатъий қарши чиқмоқдалар. Улар ҳозирги ўнг марказчи кабинет ўтказиб келаётган «қаттиқ иқтисодий тежаш» сиёсати меҳнаткашлар моддий аҳволининг анча оғирлашувига, биринчи навбатда ёшлар ўртасида ишсизликнинг кўпайишига сабаб бўлди. Матбуотнинг уқтириб ўтишича, мамлакат тарихида меҳнаткашлар ҳеч қачон ҳозиргидек қашшоқлашмаган.

ЎРИНСИЗ БАҲОНА

Англиянинг Ткоули шаҳридаги автомобилсозлик заводи ишчи ва хизматчиларидан 500 дан кўпроқ киши яқинда ялпи ишдан бўшатилди. «Бритиш лейланд» давлат корпорациясининг маъмурлари халққа қарши бу фаолиятларини яшириш учун қизиқ бир баҳона ўйлаб топдилар. Ишлаб чиқаришни қайта ташкил этиш ниқоби остида ишчи ўринларини ниҳоятда қисқартиришга киришдилар. Бунга қарши ишчилар норозилик забастовкаси уюштирдилар. Лекин бундан қаттиқ ғазабланган бошлиқлар забастовкачиларни ҳам ишдан бўшатиб, улардан ўч олдилар.

САЙЛОВДАН — САЙЛОВГАЧА

НУРОБОД ИСТИҚБОЛИ

Самарқанд областидаги энг кенжа шаҳар — Нурободда дастлаб атиги учтўрттагина иморат қад кўтарган эди. Одамлар замонавий яшашлари учун қулай шарт-шароитлар етишмасди. Аммо бир неча йил ичида у ўсди, камолга етди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан 1983 йил 9 августдан Нуробод районга бўйсунувчи шаҳарлар категориясига ўтказилди.

Бундан беш-олти йил муқаддам Нурободда бўлган киши унинг ҳозирги жамолини таниёлмайди. Ильич чироқлари билан ёритилган кенг, равон кўчалар, сўлим хиёбонлар, кўп қаватли турар жойлар, маъмурий бинолар, маданият муассасалари эътиборингизни тортади.

Чиндан ҳам сайловдан сайловгача бўлган муддат навқирон шаҳар учун ўсиш, улғайиш даври бўлди. У саноати, маданияти ривожланган, ўзининг оригинал архитектуравий қиёфасига эга бўлган кўркам шаҳарга айланди. Кейинги йилларда бу ерда 60 минг квадрат метрдан зиёд турар жой бинолари қурилганини эсласак, катта кўламда бунёдкорлик ишлари амалга оширилганини яққол ҳис этамиз.

Шаҳар Совети депутатларининг актив кўмаги билан Нурободда турмуш маданиятини давр талаби даражасига кўтариш, меҳнаткашлар кўнгилли маданий ҳордиқ чиқаришлари учун зарур шарт-шароитлар яратиш йўлида катта куч сарфламоқда. Айни пайтда бу ерда битта қишки, иккита ёзги кинотеатр намунали фаолият кўрсатмоқда. 1982 йилда муҳташам. Маданият саройи фойдаланишга топширилди. Шаҳарликлар қувончига қувонч қўшган бу масканда ўн хил тўгаракни бирлаштирган бадиий ҳаваскорлик коллективи ишлаб турибди. Унинг иштирокчилари 180 кишидан ошиб кетди.

Шаҳар марказида маданият ва истироҳат боғи барпо қилиш масаласи депутатларимизга наказ сифатида тушган эди. Ана шу наказ муваффақият билан бажарилди: кўнгилли дам олиш имконини берадиган икки гектарли сўлим боғ барпо қилинди.

Шаҳарда мактабгача тарбия муассасалари фаолиятини яхшилашга эътибор тобора оширилмоқда. Ҳозир бу ерда ишлаб турган учта комбинатнинг ҳар бирида 280 тадан жажжи ўғил-қиз тарбияланмоқда.

Комбинатлар бинолари замонавий, кўркам, уларнинг моддий-техника базасини янада мустаҳкамлаш учун ҳар йили кўплаб маблағ сарфланмоқда.

Партиямизнинг беқиёс ғамхўрликлари медицина хизмати намунали йўлга қўйилаётганида ҳам яққол ифодаланмоқда. Шаҳардаги даволаш комплекси коллективи бир неча йилдан буён меҳнаткашлар саломатлигини муваффақият билан қўриқлаяпти. Унинг терапия, хирургия, болалар касалликлари ва бошқа бўлимлари шифокорлари даволаш-профилактика соҳасида ажойиб ютуқларга эришмоқдалар. Айниқса туғуруқхона акушер-гинекологлари оналар ва болалар соғлиғини муҳофаза қилишда кеча-кундуз ҳушёр туришибди. Бундан ташқари бир суткада 250 кишини қабул қиладиган поликлиника фаолияти ҳам ибратлидир.

Нурободда маиший хизмат ҳам анча ривожланди. Меҳнаткашлар бу хизматнинг 15 туридан баҳраманд бўлишяпти. Шунингдек, савдо тармоқлари йил сайин кенгайтирилмоқда. Озиқ-овқат маҳсулотлари, саноат моллари билан савдо қилувчи 16 та магазинда хизмат савиясини янада яхшилаш учун барча чоралар кўриляпти.

Навқирон Нуробод қоракўлчиликка ихтисослаштирилган Советобод районининг маъмурий маркази ҳамдир. Шубҳасиз у келажакда тағин ҳам кўркамлашади, дадил одимлар билан порлоқ истиқбол сари интилаверади.

Г. КОВАЛЕВА,
халқ депутатлари Нуробод шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси.

БАРҲАЁТ МАВЗУ

ЗАМОНЛАРНИ УЛАГАН ТАҚДИРЛАР

КИНО

«Уйғониш» фильмининг қаҳрамонларидан бири рассом Ғуломназир телерепортёрнинг «Ижод қилишдан мақсадингиз нима?» деган саволига «Ота-боболаримизнинг инқилоб йўлида олиб борган буюк жасоратини акс эттиришдир» деб жавоб беради. Ҳа, даврлар ўтаверади, лекин ота-боболаримизнинг жасорати ҳеч қачон унутилмайди. Улар қон тўкиб, рус халқи билан биргаликда якдилликда эски тузумни таг-томири билан ағдариб ташлаб, инсониятнинг янги — социалистик келажагига пойдевор қўйдилар.

Назир Сафаров, Николай Рожков (сценарий авторлари), Латиф Файзиев (режиссёр) ҳамкорликда яратган «Уйғониш» фильми халқимиз босиб ўтган оғир ва шонли йўлни ўзига хос бадиий воситалар орқали ёрқин гавдалантиради.

Жиззах ва Мирзачўл кенгликларида рўй берган халқ ҳаракатининг майдонга чиқиши биринчи бор кино асарида ўзининг мукаммал ифодасини топган. Маълумки, бу мавзу Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Назир Сафаров ижодининг бош йўналишларидан бирини белгилайди. Мазкур йўналиш унинг «Уйғониш», «Тарих тилга кирди» драмалари», «Кўрган-кечирганларим», «Наврўз» сингари романларида ва қатор публицистик чиқишларида тадрижий равишда бадиий ишланган эди. Бугунги кунда Назир Сафаровнинг насрий асарлари рус тили, қардош халқлар ва кўпгина чет эл тилларига таржима қилинган. Умуман, адибнинг инқилобий руҳ билан суғорилган ижоди совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялашга, уларнинг маънавий дунёсини бойитишга хизмат қилади.

Шу маънода «Уйғониш» фильми совет кишиларининг маънавий бойлигини ошириш жараёнига табиий равишда қўшилиб кета оладиган киноасар бўлди. Бу фикрни таъкидлаётганимизнинг боиси бор: гап шундаки, ёзувчилар билан киночилар ҳамкорлиги борасида қатор муаммолар мавжуд. Кўпинча бақувват адабий асарлар экранлаштирилганда, уларнинг ғоявий-бадиий ўзига хос хусусиятлари тўла акс этмай қолади. Ёзувчининг ўз асарларини экранлаштириш жараёнидаги фаоллиги муҳим аҳамиятга эга. Агар эслайдиган бўлсак, севимли адибимиз Абдулла Қодирий «Ўтган кунлар»нинг экранлаштирилиши ҳақида сўз кетганда, Отабек ролини ўзи ижро этишни орзулашини айтган эди.

Биз бу фикрларни алоҳида зикр этаётганимизнинг сабаби шундаки, Назир Сафаров «Уйғониш» фильмини яратишда нафақат сценарий авторларидан бири сифатида қатнашди, балки, фильмнинг яратилиши жараёнида ҳам бошдан-оёқ иштирок этди.

Муаллифлар «Уйғониш» фильмини яратиш учун узоқ ижодий тайёргарлик кўрдилар. Улар Москва, Ленинград, Тошкент архивларида эринмай ишладилар, инқилоб чавандозлари билан суҳбатлар қурдилар. Шу тариқа фильмнинг ғоявий-бадиий ва тарихий жиҳатдан аниқ ва ишонарли бўлишига эришдилар.

Экранда 1916 йил манзаралари: Жиззахнинг оғир меҳнатдан бели букилган ғамгин ва маъюс одамлари, деҳқонлари, ишчилар, чоллар, кампирлар, болаларнинг сўлғин чеҳралари акс этади. Исёнкорона ҳаракатлари учун Сибирга сургун қилинган Қудратнинг ўз она юрти Жиззахга қайтиб келиши билан ана шу манзара томошабин кўз ўнгида янгича руҳ касб этади. Биз Қудратнинг онги, тушунчаси ва одамларга муносабати орқали инқилобий ҳаракатларнинг ичдан етилиб келаётганлигини ҳис қилиб турамиз. Аста-секин воқеалар доираси кенгайиб, Қудратнинг ижтимоий-сиёсий фаолияти ҳам тобора кучайиб боради. Фильм муаллифлари Қудратнинг фаолияти тасвири орқали Туркистон халқларининг чор самодержавиеси ва маҳаллий бойларга қарши кўтарилиб келаётган ҳаракатини борган сари тўлароқ тарзда қамрай бошлайдилар. Бу курашда Қудрат ёлғиз эмас, унга бир пайтлар солдат бўлган, Георгий крестининг кавалери, эндиликда революционер Алексей Воропаев ёрдамга келади. Шу ўринда биз Қудрат ролини ижро этган Тожикистон ССР халқ артисти Ҳошим Гадоевнинг ижодий изланишларини тилга олиб ўтгимиз келади. Бу актёр илгари «Улуғбек юлдузи», «Бўронларда туғилганлар», «Рустам ва Суҳроб» фильмларида ўйнаб, томошабинлар ҳурматини қозонган эди. Вахтангов номидаги театр артисти Николай Тимофеев ҳам революционер Алексей Воропаев образини ўзига хос қилиб яратишга интилади.

Фильм ижодкорларининг яна бир ютуғини алоҳида айтиб ўтиш керак бўлади. Улар инқилобий ҳаракатларнинг кенг картинасини беришда турли хил тасвирий воситалардан фойдаланади: гоҳо маиший деталлар, гоҳо урф-одатлар тасвири, оддий одамларнинг ўзига хос муомала ва муносабатлари, орзу-умидлари, ҳазил-ҳузуллари, пичингларини ўз ўрнида қўллайди. Ҳаётий-маиший эпизодлардан халқ ҳаёти ҳақида яхлит тасаввур ҳосил қилувчи бадиий умумлашмалар чиқара олади. Фикримизни далиллаш учун Муҳаммади (Жаҳонгир Файзиев) билан Иқбол (Дилбар Эгамбердиева) нинг севги муносабатлари тасвирини келтириб ўтамиз. Муҳаммади темирчи Қудратнинг ўғли, у отаси Сибирга сургун қилинган пайтида пахта заводининг хўжайини Абдураззоқбойнинг хизматчиси бўлиб ишлайди. Муҳаммади аввалари бойнинг буйруқларини ҳеч иккиланмасдан ва сўзсиз бажаради. Отаси Қудрат ва севгилиси Иқбол тасвирида кўзи очилиб, ҳаётга бошқача қарай бошлайди. У кейинчалик инқилобчи бўлиб етишади.

Лекин фильмда асарнинг ғоясини очишга хизмат этмайдиган деталлар, эпизодлар ҳам гоҳо учраб қолади. Оилавий икир-чикирлар, хотин-қизларнинг ўзаро миш-мишлари тасвири бош мақсадга унчалик хизмат қилмайди.

«Уйғониш» фильми ҳақида гап кетганда, бир-бирига қарама-қарши турган икки куч ҳақида сўз юритмасдан бўлмайди. Инқилобчилар — темирчи Қудрат, Алексей Воропаев, Муҳаммади, унинг севгилиси Иқбол, деҳқон Мавлон (СССР халқ артисти Зикир Муҳаммаджонов), Нўъмонали (СССР халқ артисти Наби Раҳимов), Жаббор (Шимолий Осетия АССР халқ артисти Б. Омоев) образлари бутун қарама-қаршиликлари ва тадрижий ўсишлари билан берилади. Шунингдек, фильмда инқилоб душманлари ҳисобланган синфнинг вакиллари — Абдураззоқбой, мингбоши, Рукин, генерал Гиппиус, Мулла Мўмин образлари ҳам бўяб-бежалмасдан яратилган. Ҳар бирининг ўзига хос инсоний ва ижтимоий қиёфаси берилган. Биз бу ўринда иккита образни алоҳида таъкидлаб ўтмоқчимиз. Улардан бири — уезд полковниги Рукин (артист Владимир Дружников) образидир. Инқилобга тиш-тирноғи билан қарши бўлган полковник меҳр-шафқат нималигини билмайди. У инқилобий ҳаракатларни бостириш учун ҳамма жазо чораларини қўллайди. Ҳатто бу йўлда ўзининг ҳамкасбларини ҳам аяб ўтирмайди. Фильм ижодкорлари полковник Рукинни қуруқ ғояларнинг сояси қилиб тасвирламайдилар, айни замонда уни чиркин ғояларни маҳкам ушлаб олган ўзига хос жонли инсон сифатида кўрсатишга ҳам ҳаракат қиладилар. Биз бу салбий образ орқали чор Россиясиниг амалдаги сиёсати, мазлум халқларга бўлган мунофиқона сиёсатини чуқур ҳис қиламиз. Фильмда яратилган ёрқин образлардан бири бу генерал Гиппиус образидир. Биз генерал Гиппиусни турли ҳолатларда учратамиз: уни инқилобчилар билан мулоқот қилаётган пайтида, уламоларга ваъз айтаётган пайтида, араб алифбосидаги китобларни мутолаа қилаётган пайтида кўрамиз. Бу салбий образни СССР халқ артисти Иннокентий Смоктуновский маҳорат билан ўйнаган. Умуман, СССР халқ артистлари Иннокентий Смоктуновский ва Кирилл Лавровнинг «Уйғониш» фильмида қатнашиши асарга алоҳида жозиба бағишлаган. Масалан, Кирилл Лавров фильмда Питер ишчиси ролини ижро этади. Асарда шундай бир эпизод бор: Қудрат Туркистондан Питерга боради ва у ерда инқилобчилар даврасига қўшилади. Қудрат билан инқилобчилардан бири — Питер ишчиси (К. Лавров) ўртасида суҳбат бўлиб ўтади. Ана шу қисқа суҳбатда Питер ишчисининг ақли, идроки, руҳан қатъийлиги томошабин кўз олдида ёрқин гавдаланади.

«Уйғониш» фильмининг ютуғи ҳақида гап кетганда, асарнинг материали, ранг-баранг бўёқлари, инқилобий ҳаракатларнинг туғилиши ҳаққоний гавдаланишида, артистлар ансамблининг уйғунлигини ҳосил қилишда ЎзССР халқ артисти режиссёр Латиф Файзиевнинг ижодий хизмати катта бўлганлигини алоҳида уқтириб ўтиш керак, албатта.

«Уйғониш» фильмининг жиддий ютуғи сифатида яна бир масалани айтиб ўтиш лозим бўлади. Фильмнинг бошидан охиригача ўтмишимиз билан бугунимизни боғлаб турувчи қизил ип кўзга яққол ташланиб туради. Демоқчимизки, ўзбек халқи рус ва бошқа қардош халқлар сингари улар билан биргаликда ғалабага келгунча бўлган қийин тарихий йўлни босиб ўтди. Гап бу воқеаларнинг барчасини хронологик ва фактик жиҳатдан батафсилроқ ифодалаш мумкинлиги ҳақида эмас. Бошқа нарса муҳим: уларни бутун кўлами билан қайта-қайта идрок этмоқ лозим, ахир, кечаги куннинг чўққилари бугунги куннинг чўққиларидан кўзга яхшироқ ташланиши керак-ку... Тарихий воқеаларга эътиборли, уларни ўйчан ғоявий, фалсафий, синфий, бадиий таҳлил этиб, эпик кўлам билан омихта қилувчи «Уйғониш» фильми мана шу вазифани бажаради. Агар инқилобий авлод вакили бўлган Қудрат тимсолида революция йўлида жон олиб, жон берган курашчиларнинг образи мужассамлашган бўлса, Ғуломназир образида уларнинг ишини давом эттираётган бугунги замондошларимиз сиймосини кўрамиз.

П. ШЕРМУҲАМЕДОВ,
филология фанлари доктори.

МЕҲРИБОН КИШИЛАР

ОҚИБАТ

Акромни Совет Армияси сафига хизматга кузатиш кечасига унинг ўртоқлари, қариндошлари, қўни-қўшнилари тўпланишди. «Жияним ҳам вояга етиб қолибди, ишқилиб қаерда бўлсаям омон бўлсин», —хаёлидан ўтказди Рўзибой ака. Эртаси куни ҳамқишлоқлари Акромга оқ йўл тилаб қолишди. Бу куз ойларида бўлган эди.

Сирдарё районидаги «Правда» колхозининг «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» участкаси аҳолиси тоға-жиянлар тақдирини, улар ўртасидаги меҳр-муҳаббатини яхши билишади. Рўзибой акага, унинг меҳрибонлиги, одамийлиги, ширин сўзлиги, кўнгли поклигига кўпчиликнинг ҳаваси келади. Рўзибой ака табиатан камгап. Оз гапиради, соз гапиради.

Рўзибой Отабоевнинг касби механизаторлик. Чорак асрдан буён шу касбда самарали меҳнат қилиб келаяпти. Колхоз қуриб берган данғиллама уйда истиқомат қилади. Турмуш ўртоғи Зубайда опа ҳам муомаласи, ҳам уй-рўзғор ишларини саранжом-саришта бажариши билан ҳамқишлоқларининг тилига тушган.

Уларнинг тўрт нафар жажжи фарзанди бор. Исмлари ҳам чиройли. Одил, Расул, Зафар, Турсуной, ўғил-қизлари ҳали ёш—мактабда ўқишади, боғчага қатнашади. Биз Отабоевларнинг меҳнат муваффақиятлари ҳақида гапирмоқчи эмасмиз. Сизга уларнинг совет кишисига хос фазилати ҳақида ҳикоя қилмоқчимиз.

Воқеа бундай бўлганди. Рўзибой аканинг опаси Насибали хола укаси билан бир қишлоқда яшаб келди. Унинг турмуш ўртоғи оиласини ташлаб кетганди. Насибали хола эса касаллик туфайли 1971 йилда оламдан кўз юмди. Холанинг 5 нафар фарзанди қолди. Оиланинг тўнғич фарзанди Ойсафар онаси вафотидан илгариёқ турмушга чиққанди. Бир хонада зор-зор йиғлаб тўрт нафар фарзанд қолди. Болалар ёш. Уларни тўғри йўлга бошловчи, керакли ўгитлар бериб турувчи она йўқ энди...

Опаси вафотидан кейин Рўзибой ака жиянлари ташвиши билан яшади. Нима қилиш керак? Жиянлари ҳали ёш бўлса, қийналиб қолишмасмикан? Энг муҳими, уларнинг бошини силаб, эркалатадиган меҳрибон қўллар керак! Рўзибой ака шуларни ўйларди. Рўзибой аканинг ўзи етимлик нималигини яхши биларди, ўз бошидан кечирган. Жиянларини Рўзибой ака ўз уйида тарбиялашга қарор қилди. Мақсадини турмуш ўртоғи Зубайда опага айтганида у эрининг бу инсонийлигидан хурсанд эканлигини билдирди.

Жиянлар тоға хонадонида яшай бошлашди. Фақат Бурхон эсини таниб қолгани учун ўз оиласида қолди. Мастура, Рустам, Акромлар эса Рўзибой ака билан бирга бўлдилар. Жиянлар тоғалари уйида ўзларини эркин ҳис этишди.

Шунга ҳам 14 йил бўлибди. Вақт ўтиб кетаркан. Жиянлар вояга етиб, қўлидан иш келадиган бўлиб қолди.

«Правда» колхози партия комитети секретари Тўлсин Самандаров Отабоевлар оиласи ҳақида илиқ фикрлар билдирди:

— Рўзибой Отабоевни колхозимизда ҳамма ҳурмат қилади. Мастура, Рустам, Акромлар шу оилада тарбияланишди. Рўзибой ёки жиянларининг бир-бирларидан нолиганларини эшитмаганман.

Бизда кишилар бир-бирларига меҳрибон, дўст, ўртоқ. Қатрада қуёш акс этганидек, Отабоевлар оиласи мисолида ҳам совет турмуш тарзи яққол намоён бўлади.

А. БУРЛИЕВ,
Сирдарё райони.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

ИЖОД МАҲСУЛИ

Яқинда Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти кекса ғазалнавис шоир Улфатнинг «Зебо сабаб» номли шеърлар тўпламини китобхонларга тақдим этди. Тўплам шоирнинг узоқ йиллик ижодий меҳнатлари маҳсулидир.

Ғазал жанри шеъриятимизнинг таркибий қисмларидан бири. Унинг бугунги равнақида Собир Абдулла, Чархий, Ҳабибий каби устоз шоирларнинг хизматлари каттадир. Улфат ана шу устозлар яратган мактабнинг муносиб толиби, устозлар анъаналарини давом эттириш йўлида тер тўкаётган кекса шоирдир.

Улуғ Октябрь жуда кўп истеъдодларнинг юзага чиқишида муҳим роль ўйнади. Ўша даврда адабиёт майдонига кириб келган Сайфий, Маҳжурий, Хуррам каби ижодкорлар орасида Улфат (Имодуддун Қосимов) ҳам бор эди. Ҳофиз, Жомий, Навоий, Фузулий, Бедил каби Шарқ шеърияти устунлари ижодидан баҳра олган шоир ажойиб ғазаллар яратди.

Алишер Навоий туғилган куннинг 500 йиллик юбилейига тайёргарлик муносабати билан тузилган Ҳукумат комиссияси улуғ шоир асарларини нашрга тайёрлаш мақсадида шу соҳадан бохабар кишиларни Тошкентга йиғди. Улар қаторида шоир Улфат ҳам бор эди. Бу улкан ишда иштирок этиш шоир учун катта мактаб бўлди. Атоқли шоиримиз Ғафур Ғулом бир суҳбат чоғида унга Улфат таҳаллусини тавсия этди. Шундан буён у Улфат имзоси билан қатор асарлар эълон қилди. Бу ғазалларида шоир фаровон ҳаётимизни, бунёдкор замондошимизни, дўстликни ва қардошликни тараннум этади.

Улфат Шарқ классик адабиётининг билимдони — адабиётшунос олим сифатида ва таржимон сифатида Жомий, Бухорий, Паҳлавон Маҳмуд каби улкан шоирлар ижодидан қатор намуналарни таржима қилди. Шоирнинг бу ишлари ҳам ғазаллари каби жозибалидир.

О. ВАЛИХОНОВ.

Ирина Борисовна фидокорона меҳнати билан Чирчиқдаги ўтга чидамли ва қийин эрийдиган металлар комбинати коллективида катта обрў-эътибор қозонди. Контрол-ўлчов асбоблари ва автоматика цехида бундан 8 йил аввал шогирд бўлиб иш бошлаган бу қиз электр слесарлик касбини пухта эгаллаб олди. Эндиликда у илғор ишчи ва ёшларнинг меҳрибон мураббийси бўлиб қолди.

Яқинда И. Б. Пулина СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига Чирчиқ сайлов округидан номзод этиб рўйхатга олинди. Суратда: пешқадам электр слесарь Ирина Борисовна Пулина иш устида.

Ш. Иброҳимов фотоси.

УРУШ ВЕТЕРАНИГА ЮГОСЛАВИЯ ОРДЕНИ

ЖАСОРАТ УНУТИЛМАЙДИ

Яқинда Ленинград районидаги Ленин номли колхозга хушхабар келди. Улуғ Ватан уруши ветерани, районда номи чиққан чорвадор Ўсканбой ака Холматов Югославия Социалистик Федератив Республикасининг «Кумуш юлдуз» ордени билан мукофотланганлиги ҳақидаги бу хабар бутун колхоз аҳлини қувонтириб юборди.

Урушнинг дастлабки кунлариданоқ Ватан мудофаасига отланган Ў. Холматов фашист босқинчиларига қарши мардонавор жанг қилди. Шиддатли жангларнинг бирида унинг қисми қуршовга тушиб қолди. Ў. Холматов бир гуруҳ жангчилар билан қуршовни ёриб ўтишга муваффақ бўлди. Шундан сўнг совет жангчилари ўз юртлари озодлиги учун курашаётган югослав партизанларига қўшилиб, фашистларга қарши жанг ҳаракатларида актив қатнаша бошладилар.

Ўсканбой Холматов Югославия тупроғида гитлерчиларга қарши роппа-роса уч йил, яъни 1942 йилдан 1945 йилгача курашди. У энг қалтис операцияларда қатнашиб, жанговар топшириқларни тўла адо этар, ҳужумнинг олдинги сафларида бўларди. У шу йиллар давомида етти марта ярадор бўлди, аммо жанг майдонини тарк этишни хаёлига ҳам келтирмасди.

Етмишинчи йилларнинг бошларида жасур жангчи ана шу дўст мамлакатга таклиф қилинди. У жанговар дўстлари билан яна юз кўришди. Ҳаяжонли учрашувларда фарғоналик жангчининг мардлиги, жасоратини бир-бир тилга олиб ўтишганди. Ўшанда Македония тупроғи озодлиги учун курашган ўзбек солдатига бир йўла икки мукофот — Югославиянинг «Мардлик учун» ордени ва яна бир жанговар медали топширилган эди. Яқинда эса юқорида таъкидлаб ўтилганидек, баҳодир солдатни дўст мамлакатнинг учинчи жанговар ордени — «Кумуш юлдуз» излаб келди.

Ватан уруши ветерани Ў. Холматов фронтдан қайтгач тинч, бунёдкорлик ишлари билан машғул бўлди. Кўп йиллар чўпонлик қилди, 1968 йилдан колхозда қўйчилик фермасининг мудири. Меҳнатдаги юксак кўрсаткичлари учун у Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва қатор медаллар билан тақдирланган.

Ҳ. ОХУНОВ.

Ахборот

ПОЙТАХТИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ТРАНСПОРТ ОҚИМИ

● **Тошкент шаҳар трамвай ва троллейбус бошқармаси бу йил пойтахтимизга келтириладиган янги трамвай ва троллейбусларни олиш юзасидан ҳужжатларни расмийлаштирди.**

Шундай қилиб шаҳримизга яна 44 та троллейбус вагони олиб келинадиган бўлди. 60 та трамвай ва 53 та троллейбус эса келтирилган эди. Бу транспорт воситаларининг ичидаги кассалар бекор қилиниб, абонементлар системаси жорий этилди. Йилига қўшимча 200 минг сўмлик абонемент сотилади. Трамвайнинг юриши 4 процент, троллейбуснинг юриши 7 процент тезлашади. Йўловчиларга қулайлик яратиш мақсадида чорраҳаларда абонемент сотиладиган автомат кассалардан 100 таси ўрнатилди.

ЗАМОНАВИЙ МАТБУОТ КОРХОНАСИ

● **«ГипроНИИполиграф» институти Тошкент филиалининг бир группа ходимлари Б. Кархякин раҳбарлигида Андижон область партия комитетининг нашриёти газета корпуси лойиҳасини ишлаб чиқдилар.**

Бу ерда учта марказий, тўртта республика ва иккита область газетаси полиграфиянинг офсет усули билан нашр этилади.

Уч қаватли бинода алоқа каналлари бўйича марказий газеталарнинг саҳифаларини қабул қилиб оладиган фототелеграф пункти, қолиплаш цехи, газета ротация цехи ва ремонт механика цехи жойлашади. Барча цехлар ҳавони мўътадил этадиган тармоқланган система билан жиҳозланади.

Икки қаватли маъмурий-маиший блокда гардироб, душ ва буфет бўлади. Янги газета корпусида газеталар босиб чиқаришга ўтилгач, ҳозирги область босмахонаси брошюра ва бланкалар тайёрлайдиган бўлади.

АВТОДРОМ ЛОЙИҲАСИ

● **Тошкентда автодром қуриш юзасидан қарор қабул қилинди.**

Ўзбекистон ССР ДОСААФ ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети давлат автомобиль инспекциясининг ташаббуси билан бунёд этиладиган бу автодром ҳаваскор автомобиль ҳайдовчилари ва профессионал шофёрларни янада сифатли тайёрлаш ишига муносиб хизмат қилади.

Автодром лойиҳасини Тошкент бош плани илмий-тадқиқот ва лойиҳа институтининг етакчи мутахассиси В. Приходко бошчилигидаги ходимлар группаси ишлаб чиқди. Мутахассисларнинг тавсиясига кўра Бешкент ва Файзобод кўчалари оралиғида ўқув-машқ майдони, лаборатория корпуси бунёд этилади, шунингдек кўчалар, майдонлар-чорраҳалар ва транспорт ўтиш йўллари системаси яратилади.

Ҳар йили автомобиль комбинатлари ва махсус курслар юзлаб ҳайдовчилар тайёрлаб чиқаради. Лекин улар учун ана шундай маҳорат оширадиган майдон муаммо эди. Автодром бу борада барча етишмовчиликларга барҳам беради. Бу ерда ўқишлар замонавий техника назорати воситалари ёрдамида ўтказилади.

МИКРОРАЙОН БУНЁД БЎЛАДИ

● **Пойтахтимиз йил сайин гўзаллашиб бормоқда. Архитекторлар Тошкентнинг ташқи қиёфасини такрорланмас жамоат бинолари ҳисобигагина эмас, балки уй-жой кварталларининг ранг-баранглиги ҳисобига ҳам гўзаллаштирмоқдалар.**

«Ташгипрогор» лойиҳа институтининг 7-устахонасида И. Коптелева ва Л. Самойлова бошчилик қилаётган группа ходимлари ишлаб чиққан янги Оқтепа микрорайони лойиҳаси архитекторларнинг энг сўнгги ютуқларидан ҳисобланади. Лойиҳачилар янги уй-жой микрорайонининг чеккасида тўққиз қаватли уйларни бунёд этиш, микрорайонга яқин жойда эса савдо маркази, болалар боғчаси, спорт иншоотлари бўлган мактаб комплекси, болалар сут ошхонасининг тарқатиш пункти ва 40 та автомашинага мўлжалланган ер ости гаражини қуришни ҳам планлаштирган.

А. ҲОЖИАКБАРОВ.

ФАН-ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

РЕЦЕПТ БИЛАН ТУМАН

Оператор чорвачилик фермасига чоғроқ бир установка ўрнатилган аравачани ғилдиратиб келиб, пультдаги кнопкани босиб юборди ва тез орада оғилхонани енгил бир булут қоплади. Ҳайвонлар учун белгиланган профилактик процедура шу тахлитда ўтказилади. Молларнинг ҳаммаси шифобахш туманни нафас билан тортаётиб, ўзларига қишга тайинланган дори-вор препаратни олади.

Латвия ССР Фанлар академияси физика-энергетика институти иссиқлик жараёнлари лабораториясида ишлаб чиқилган кўчма «туман генератори»дан теплицаларда инсектицид моддаларни тўзғитишда фойдаланиш мумкин. Установка зараркунандалар тамомила қирилиб битишини таъминлайди ва бунинг устига химиявий доривор сарфини уч марта камайтиради.

Янгилик сабзавот базалари, шунингдек, масалан, қоғоз, калава сақланадиган омборлар ичини намхуш қилишда ҳам ярайди. Эритма ёки сув тез айланадиган электр мотори вужудга келтирувчи марказдан қочма куч таъсирида миллиметрнинг мингдан бир неча улушича келадиган микрозарраларга бўлиниб кетади. Зарралар ерга ўтирмай ҳавода узоқ вақт қолади. Институтнинг экспериментал заводида шундай машиналардан бир туркуми ясалди. Ҳар бир машина бир соатда 20 литр суюқликни туманга айлантириб беради. (ТАСС).

БЛОКЛАРДАН ПОДСТАНЦИЯ

Чирчиқ трансформатор заводи янги — блок сериядаги электр подстанциялар ишлаб чиқаришга киришди. Ҳар бир блок қуввати 1000 киловольт—ампердан 6300 киловольт — ампергача борадиган бешта агрегатдан иборат.

— Бу серия заводда тамомила тайёр ҳолда чиқарилиши билан фарқ қилади. Илгари буюртмачи, масалан, подстанция корпусини битта заводдан, трансформаторнинг ўзини эса иккинчи заводдан, мойни учинчи заводдан олар, сўнгра буларнинг ҳаммасини ўзи йиғиб монтаж қилишга мажбур эди. Энди бўлса подстанциялар то яшин қайтарғичига қадар тамомила комплект ҳолда чиқарилмоқда. Уларни йиғиш ҳам анча соддалашди — ҳар бири катта-катта блоклардан иборат бўлиб, уларни «бириктириш» керак, холос. Натижада вақт анча тежалади. Монтаж ишлари ҳажми эса ғоятда камаяди. Халқ хўжалигида янги блок иншоотлардан фойдаланиш иқтисодий самараси битта агрегатга ҳисоблаганда 20 минг сўмдан 40 минг сўмгача боради.

Подстанцияларни фундаментга ўрнатиш учун стационар ҳолда, шунингдек трактор чанасида ташиладиган қилиб ясалмоқда. Ер бағри разведкачилари, ирригаторлар, транспорт йўлларини қурувчилар учун кўчма подстанция, айниқса, зарур. Блокли трансформатор подстанцияларининг биринчи туркуми Тюмень нефтчиларига юборилди. (ЎзТАГ).

Редактор ўринбосари А. НАБИХЎЖАЕВ.

Р. 00288. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 38. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12